

4. Metodika syntézy operačných častí a špecifikácia riadenia

- A. Prechod od špecifikácie na syntézu operačnej časti systému
- B. Reprézntácia štruktúrnej implementácie operačnej časti a špecifikácie riadenia - **tok údajov a tok riadenia**
- C. Zostavenie štruktúry operačnej časti
- D. Zostavenie špecifikácie riadiacej časti

E. Prechod od špecifikácie na syntézu operačnej časti systému

Syntéza operačných častí (OČ) predstavuje náplň jednej časti procesu návrhu štruktúrnej implementácie primárnych architektúr pozostávajúcej z dvojice (**OČ**, **RČ**). **Východiskom** je (cieľová) **špecifikácia systému**, cieľom je **štruktúrna implementácia OČ**. Vstupnou informáciou návrhu takejto implementácie je množina procesov, alebo tzv. globálny proces, ktoré sa inicializujú zo štartovacieho mechanizmu špecifikácie. Pri vykonávaní P_S sa na OČ dosahuje špecifikované spracovanie informácie. V našich príkladoch možno globálny proces extrahovať a zostaviť zo špecifikácie.

Globálny proces P_S vyjadruje **celkové správanie** systému dané cieľovou špecifikáciou a to opisnými prostriedkami jedného procesu. Obsahuje agenty (obvykle mikrooperácie) definované na systéme (ako celku, čiernej skrinke, bez vyjadrenia informácie o obvodevej štruktúre).

P_S zostavíme na základe znalosti o štartovaní procesov (aj agentov) vonkajšími udalosťami. Globálny proces sa naštartuje udalosťou "ez" (reprezentujúcou pripojenie energie) a ako celok sa realizuje v **nekonečnom cykle** s "čakacím cyklom" na niektorú štartovaciu udalosť (danú štartovacím výrazom) tohto procesu. V príkladoch použijeme práve P_S

Prevod opisu správania v danej špecifikácii na proces P_S predstavuje jednoduchú transformáciu. Niekedy je tento proces už priamo opísaný v špecifikácii. Ukážeme to najskôr na príklade systému VSYS a neskoršie aj na príklade procesora CPU.

Vychádzame z vypracovanej cieľovej špecifikácie VSYS-2

VSYS-2 (tu vynecháme položku DT)

```
PORTY
vstup      D      udaj;
           RD, CO, ACK, CLK   booleovska hodnota;
vystup     DO      udaj;
           RR, CR, REQ       booleovska hodnota;
OPER STAV: M      pole M(0),...,M(15) udaj;
           DO      udaj;
           RR, CR, REQ       booleovska hodnota;
           I      index;
proces     PrReadIn = Reset.[(ACK=1)[EA].SetReq.[EA]^(ACK=1).ResReq.WriteM.
           InkrI ]^(I=0).SetRR ;
proces     PrCompute = Reset.[Add.InkrI]^(I=0).SetCR ;
```

```

agent Reset
  TE es, ef =up(CLK=1);
  KM (u; es; u)(u; ef; DO=0, RR=0, CR=0, REQ=0);
  g l:=0; DO:=0; RR:=0; CR:=0; REQ:=0
  TR FA e ∈ { up(l=0), up(DO=0), dw(RR=1), dw(CR=1), dw(REQ=1)}
  afto(E, ef, 0);

agent Intrl
  TE es, ef =up(CLK=1);
  KM (u; es; u)(u; ef; u);
  g l:=l+1;
  TR afto(up(l=l+1), ef, 0);

agent Add
  ES es, ef =up(CLK=1);
  KM (u; es; u)(u; ef; DO=d);
  vs d = <DO> +< M(l)>;
  g DO:=DO + M(l);
  TR afto(up(DO=d), ef, 0);

agent SetCR
  TE es, ef =up(CLK=1);
  KM (u; es; u)(u; ef; CR=1);
  g CR:=1;
  TR afto(up(CR=1), ef, 0);

agent WriteM
  TE es, ef =up(CLK=1);
  KM (D=d; es; u)(u; ef; u)
  g M(l) := d
  TR afto(up(M(l)=d), ef, 0)

agent SetReq
  TE es, es, ef =up(CLK=1);
  KM (ACK=0; es; u)(u; ef; REQ=1);
  g REQ:=1;
  TR afto(up(REQ=1), ef, 0);

agent ResReq
  TE es, es, ef =up(CLK=1);
  KM (ACK=1; es; u)(u; ef; REQ=0);
  g REQ :=0;
  TR afto(dw(REQ=1),ef,0);

agent SetRR
  TE es, es, ef =up(CLK=1);
  KM (u; es; u)(u; ef; RR=1);
  g RR:=1;
  TR afto(up(RR=1), ef, 0);

START PrReadln RD and up(CLK=1) ;
      PrCompute CO and up(CLK=1) ;
restr RD nand CO; RR => (not CO); CR => (not RD) ;

```

Alebo **alternatívne** pridáme ešte proces P1

$$P1 = [(RD=1): PrReadIn, (CO=1): PrCompute, ((RD=0 \text{ and } CO=0)): EA]^{\omega};$$

pričom START upravíme takto:

START   P1 ez;
  restr   RD nand CO; RR => (not CO); CR => (not RD) ;

Globálny proces sa nachádza práve z uvedenej druhej alternatíve vo VSYS-2. Totiž, **P_S** zodpovedá práve tu uvedenému procesu **P1**.

$$P_S = P1 = [(RD=1): \text{Reset. } [(ACK=0)[EA].\text{SetReq.}[EA]^{(ACK=1)}. \text{ResReq. WriteM.} \\ \text{.Inkrl }]^{(I=0)}. \text{SetRR,} \\ (CO=1): \text{Reset.}[\text{Add. Inkrl }]^{(I=0)}. \text{SetCR,} \\ ((RD=0)\text{and}(CO=0)): EA]^{\omega};$$

Vo forme **programovej schémy** tento proces môžeme opísať aj s danými obmedzeniami v špecifikácii (restr) zapísať aj takto:

P_S =
L0: EA / (RD and (not CO) and (not RR)): L1, (CO and (not RD) and (not CR)): R1,
  (RD nor CO) and (RD or (notCR)) and (CO or (notRR)) : L0
L1: Reset / L2;
L2: ACK: L3, L4
L3: EA / L2
L4: SetReq / L5;
L5: EA / ACK: L6, L5;
L6 :ResReq / L7
L7: WriteM / L8;
L8:Inkrl/L9;
L9:(I /= 0) and (ACK=0): L4, (I /=0) and (ACK=1): L3, (I=0): L10;
L10: SetRR / L0
R1: Reset / R2;
R2: Add / R3;
R3: Inkrl / R4;
R4:(I /= 0):R2, R5;
R5: SetCR / L0

Je zrejmé, že ide práve o taký proces, pri exekúcii ktorého sa systém správa tak, ako to predpisuje špecifikácia VSYS-2. Prvé návěstie L0 označuje **začiatočný** príkaz, ktorý predpisuje **čakať** (pri RD=0 a CO=0) v **cykle** z prázdny agentom (prázdnu mikrooperaciou) **EA**, kým sa neobjaví udalosť up(RD=1) alebo up(CO=1). Po tejto udalosti sa inicializuje exekúcia príslušnej **sekcii procesu** (označená návěstiami "L" alebo "R"), ktorá zodpovedá procesu **PrReadIn**, resp. **PrCompute** (a teda exekúcia pôvodných agentov **ReadIn** a **Compute**). Pri danej restr sú výrazy RR and (notRD) ; CR and (notCO) ; ktoré zabezpečujú, že ak skončil agent PrReadIn, tak nebude znova opakovane naštartovaný a podobne to platí aj pre PrCompute.

1. Reprezentácia štruktúrnej implementácie operačnej časti a špecifikácie riadenia - tok údajov a tok riadenia

Prostriedkami reprezentácie štruktúry OČ a globálneho procesu Ps, s ktorými sa pri návrhu v praxi najčastejšie pracuje, sú dva orientované grafy, vyjadrujúce priamo tzv. **tok údajov** a **tok riadenia** v navrhovanom systéme.

Tok údajov chápeme ako súbor funkčných závislostí medzi premennými, nositeľmi údajov (t.j. medzi **operandami** - vstupnými údajmi alebo údajovými konštantami a **výsledkami** - výstupnými údajmi) a teda súbor väzieb medzi premennými, údajovými konštantami a operáciami. **Operácie** obsiahnuté v toku údajov sú obyčajne alebo

-- **jednoduché funkcie** (vyjadrené operátormi +, -, *, / a pod.)
nad príslušnými údajmi, alebo

-- priamo **agenty** (najčastejšie, mikrooperácie).

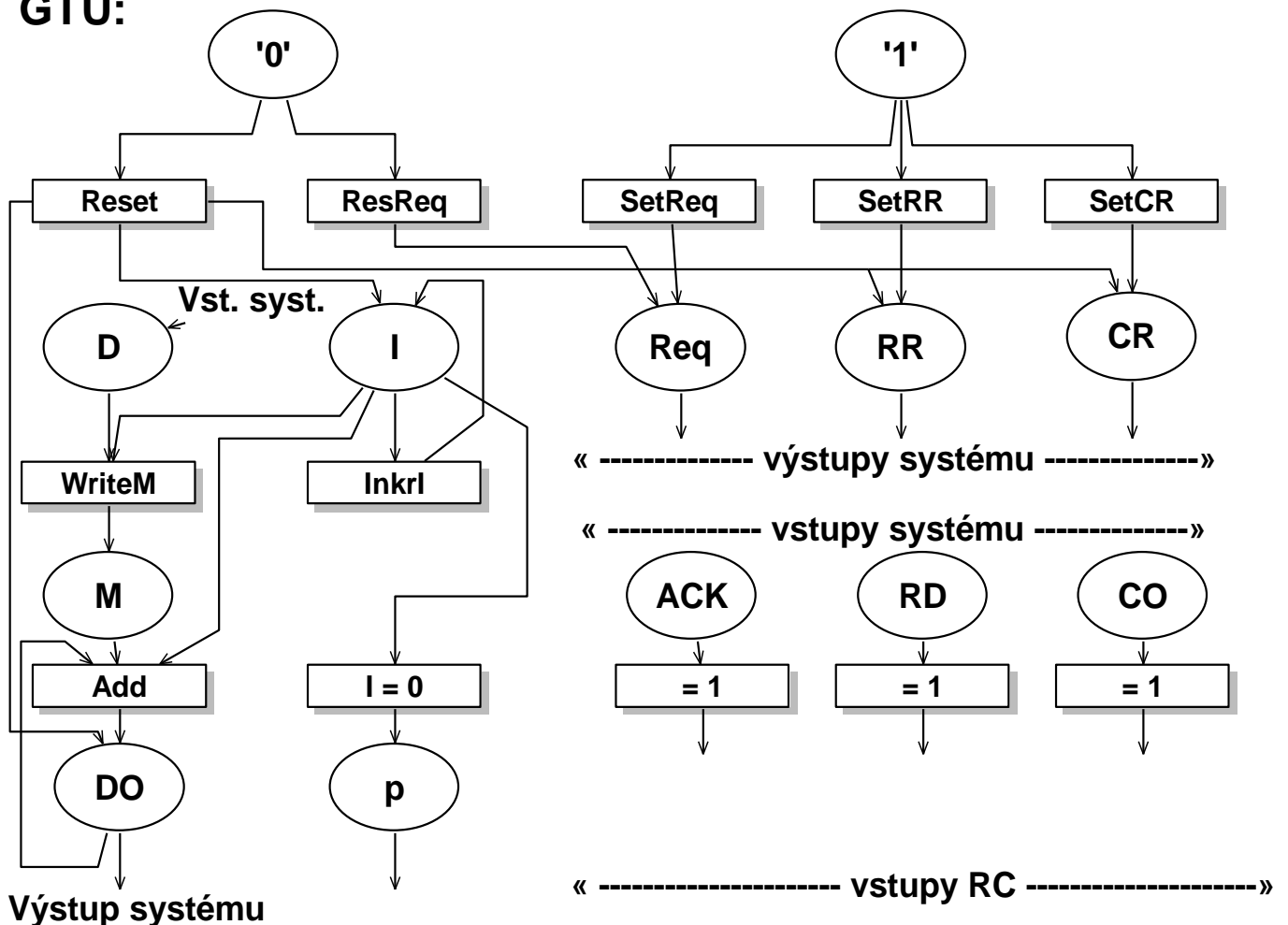
Výstupmi (výstupnými premennými) daného agenta **A** v **toku údajov** sú práve tie **výstupné** a **operačné stavové** premenné systému, ktorých hodnoty sa v **A** nastavujú. **Vstupy** (vstupné premenné) agenta **A** v **toku údajov** sú pritom tie **vstupné** a **stavové** premenné systému a údajové konštanty, od ktorých **priamo závisia** hodnoty nastavovaných premenných v **A**. Tak napr. agent **Add** z VSYS-2 má tieto vstupy a výstupy: stavové premenné M, I a DO, resp. stavovú premennú DO. Značíme to takto: Add (M, I, DO ; DO)

Graf toku údajov (GTU) sa zostaví tak, že premenným, konštantám a operáciám v danej špecifikácii sa priradia **vrcholy** orientovaného grafu. Orientované **hrany** sa usporiadajú tak, aby vyjadrovali realizované **údajové väzby** medzi vstupmi, operáciami (agentmi) a ich výstupmi.

Na nižšie uvedení obrázkoch sú **obidve** spomenuté formy **GTU** systému **VSYS** (prvá s agentmi, druhá, s jednoduchými funkciami;). Vrcholy priradené vstupným premenným operáciám (a konštantám) a výstupným premenným operáciám nerozlišujeme navzájom. Vrcholy priradené operáciám vyznačujeme jednoduchými **obdĺžnikmi** a vrcholy priradené premenným sú kružnice alebo elipsy. Konštanty označujeme ako určité hodnoty medzi dvoma apostrofmi „'“, napr. konštantu: ' 0'.

V nasledujúcom obr. Je **GTU**, v ktorom sú operácie **priamo agenty** definované v špecifikácii VSYS-2. Tento spôsob vyjadrenia toku údajov nie je viazaný na úroveň abstrakcie; môže používať ľubovoľné agenty ako nedeliteľné entity.

GTU:

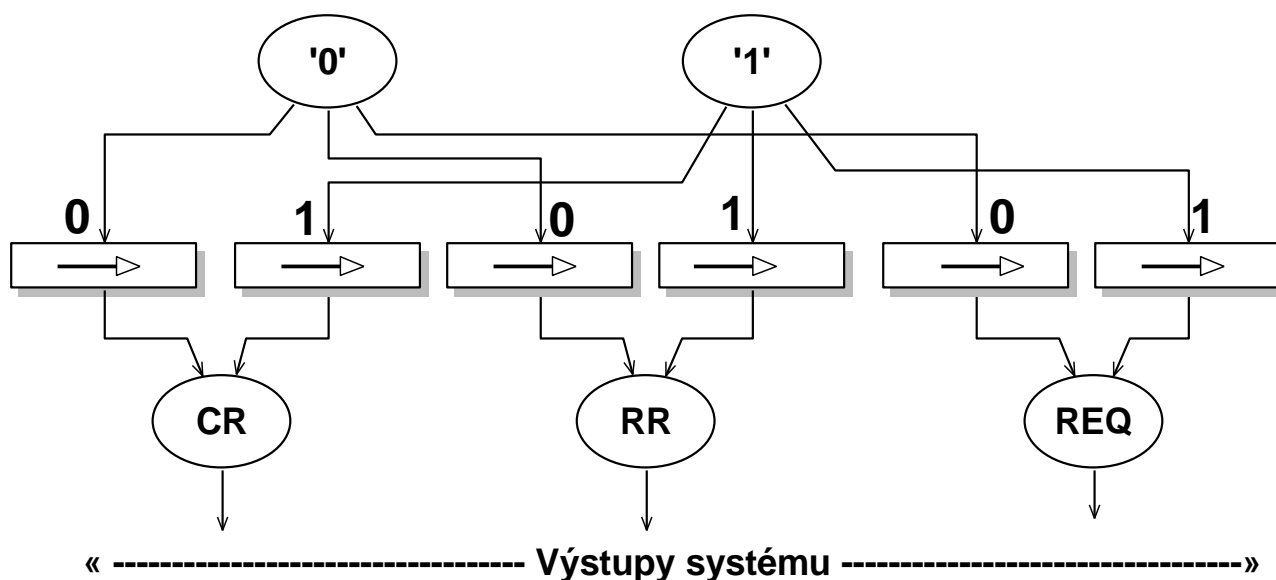
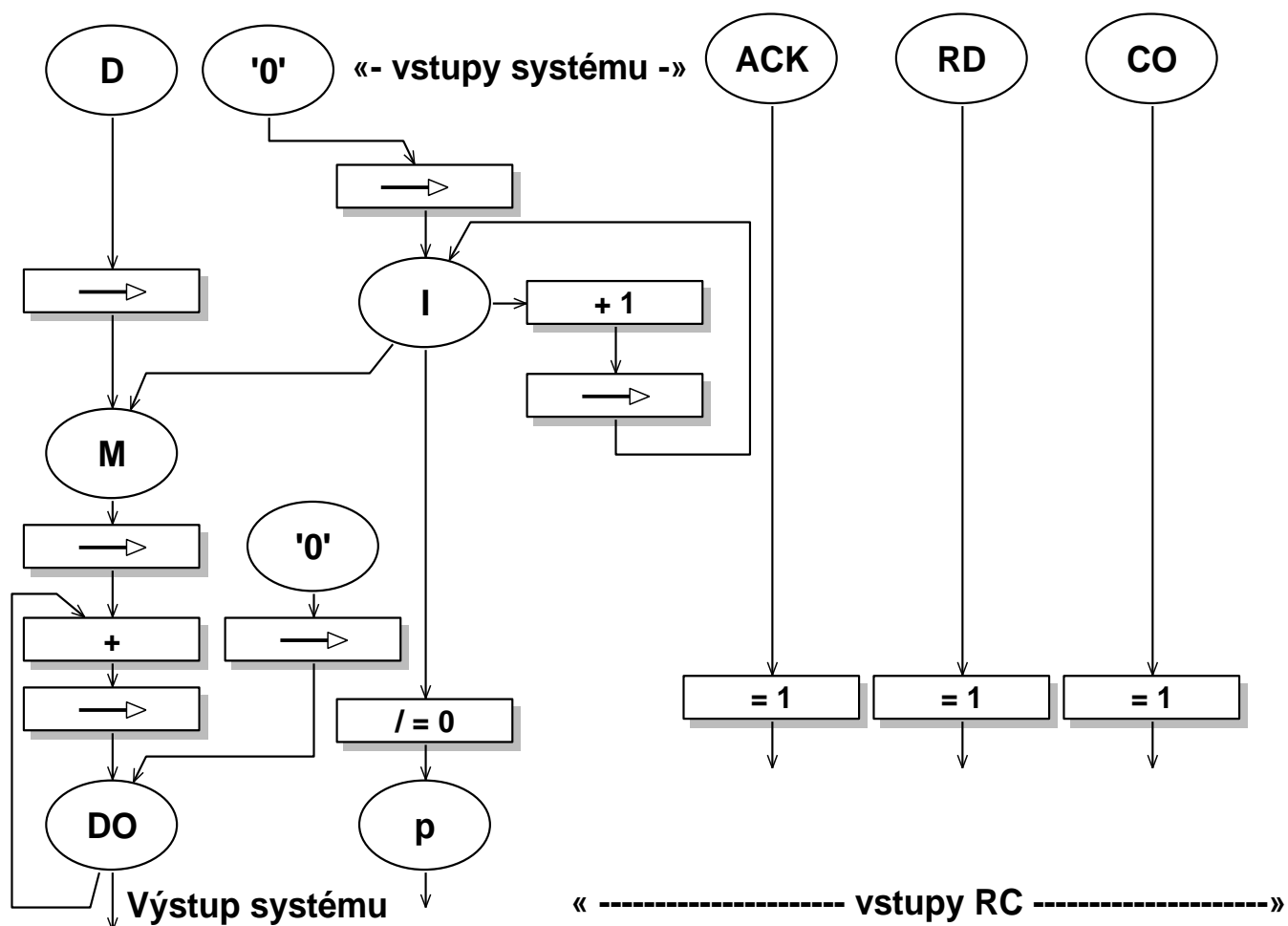
V grafe sú naznačené aj operačné vrcholy (funkcie) generujúce hodnoty predikátov. (napr. $I = 0$): ide o binárnu funkciu, ktorá nastaví výstupnú premennú p na 0 alebo 1, nositeľa hodnoty predikátu, na hodnotu 1 práve vtedy, ak $\langle I \rangle = 0$). Nositeľmi predikátov ($ACK=1$), ($RD=1$) a ($CO=1$), ktoré majú hodnotu 0 alebo 1, sú priamo vstupné boolovské premenné systému (nie sú tu teda uvedené žiadne výstupné premenné pre tieto predikáty). V ďalšom využijeme **GTU** iba s **jednoduchými agentmi** (mikrooperáciami), v ktorých môže byť zahrnutý určitý paralelizmus v realizácii funkcií v nich obsiahnutých (napr. agent **Reset** zahŕňa 4 funkcie priradenia hodnoty 0 operačným stavovým premenným DO , I , RR , CR , čo sa vykonáva súbežne).

Spôsob zostavenia je zrejмый. Uvedený graf možno ľahko zostaviť ak vychádzame zo špecifikácie VSYS-2 a z jednotlivých agentov a stanovíme ich vyššie definované **vstupy** a **výstupy** v GT. Napr. agent **Add** z VSYS-2 má tieto vstupy a výstup - stavové premenné M, I a DO , resp. stavovú premennú DO . Medzi tieto vrcholy vložíme vstupujúce orientované hrany, resp. vystupujúcu hranu do, resp. z vrcholu **Add**.

Takto sme zostavili vstupujúce a vystupujúce hrany pre všetky vrcholy GTU priradené agentom.

Nasledujúci **GTU** reprezentuje tok údajov s **jednoduchými operáciami** vyjadrenými priamo známymi symbolmi operácií (operátormi) + (súčet údajov), +1 (inkrementovanie údajov), $\rightarrow$ (priame priradenie určitého údajov premennej).

GTU:

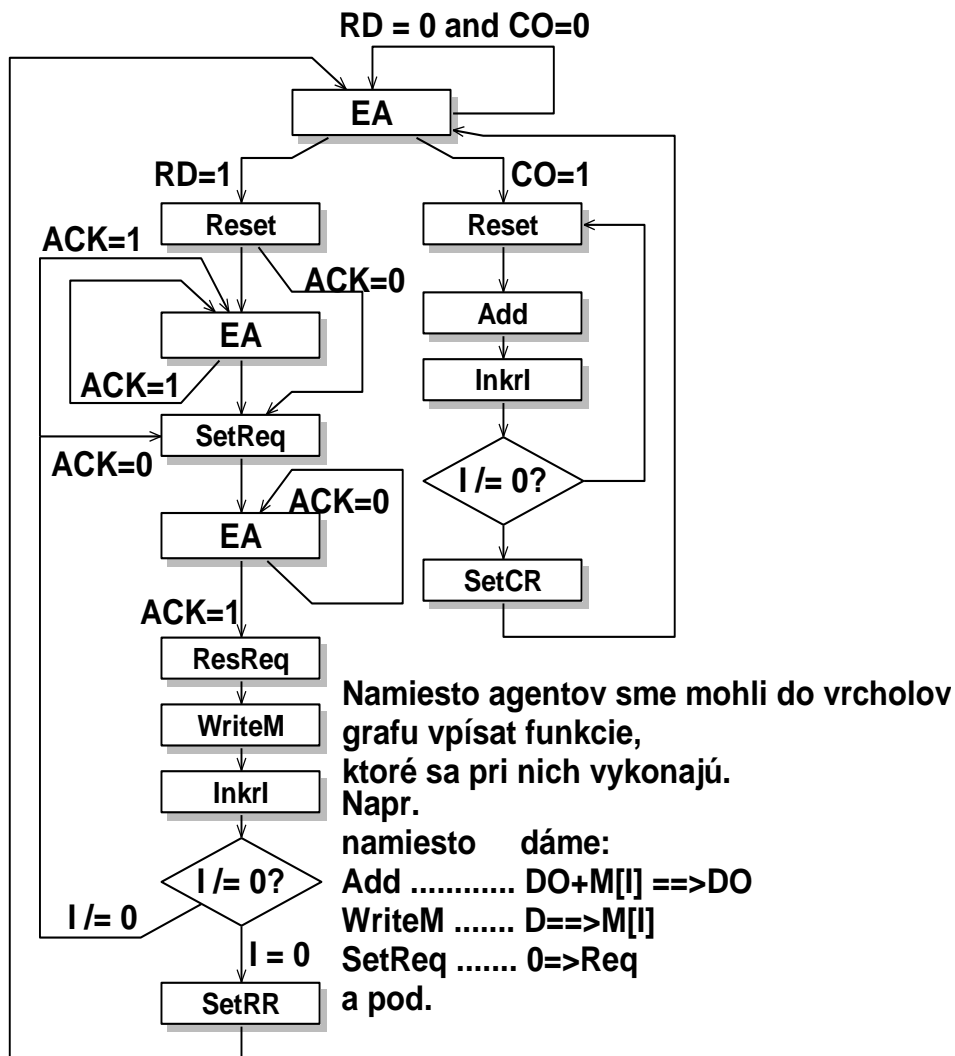

Graf zostavíme z predchádzajúceho GTU s tým, že analyzujeme jednotlivé agenty (tu mikrooperácie) a zistíme aké **jednoduché operácie** sa v nich **realizujú** nad vstupnými

operandami privedenými k vrcholu priradenému jednoduchej operácii (funkcii) a výsledky sa objavujú na výstupoch týchto vrcholov. Napr. v mikrooperácii Add sa realizuje jednoduchá operácia "+" nad údajmi (hodnotami) premenných M,I, a DO s nastavením výsledku ako (novej) hodnoty DO {t.j. $DO := DO + M[I]$ }. Symbolom „→“ sa vyznačujú **priradovacie operácie** „:=“ pre operačné stavové premenné. Často ich **vynechávame**.

Naostatok uvedený **GTU** s jednoduchými operáciami (funkciami) je vhodný pre **extrahovanie štruktúry** operačnej časti systému. **GTU** s agentmi použijeme (v zjednodušenej forme pri plánovaní vykonávania operácií v riadiacich cykloch **RČ**).

Tok riadenia a jeho grafická forma „graf toku riadenia“ (**GTR**) vyjadruje **spriahnutie** operácií (agentov, jednoduchých funkcií) do **globálneho procesu** (ov) prebiehajúceho (prebiehajúcich) v danom systéme. **Vrcholom** v **GTR** priradujeme **množiny operácií** (niektoré podmnožiny množiny operácií). **Orientovane hrany** opisujú vyžadované spriahnutie operácií v čase. Prítomnosť dvoch operácií v jednom vrchole **GTR** vyjadruje ich súbežnú (paralelnú) exekúciu. **GTR** extrahovaný zo špecifikácie **VSYS-2** opisuje spriahnutie agentov, ktoré v systéme nastáva pri jeho fungovaní v "nekonečnom" cykle v závislosti od vstupných a iných udalostí. **GTR** (tu teda) predstavuje určitú **grafickú formu** zápisu globálneho procesu (mikroprogramu) P_S . V nasledujúcom obr. je **GTR**, ktorý zodpovedá východiskovému P_S vo **VSYS**.

Pre **porovnanie** uvedieme programovú schému **Ps**:

L0: EA / RD: L1, CO: R1, (-RD and -CO): L0

L1: Reset / L2;

L2: ACK: L3, L4;

L3: EA / L2;

L4: SetReq / L5;

L5: EA / ACK: L6, L5;

L6: ResReq / L7;

L7: WriteM / L8;

L8: Inkr1 / L9;

L9: (I /=0) and (ACK=0): L4,

(I /=0) and (ACK=1): L3, (I=0): L10;

L10: SetRR / L0;

R1: Reset / R2;

R2: Add / R3;

R3: Inkr1 / R4;

R4: (I /= 0): R2, R5;

R5: SetCR / L0

2. Zostavenie štruktúry operačnej časti

Z grafu **GTU**, ktorý obsahuje jednoduché funkcie možno vychádzať pri zostavení **štruktúry OČ** systému (na úrovni registrov, funkčných jednotiek a multiplexorov (zberníc) - t.j. na úrovni **RT**). Postupujeme takto:

Operačným stavovým premenným priradíme zodpovedajúce **pamäťové prostriedky**. Ak sa v cieľovej špecifikácii nachádzajú stavové premenné s nasledujúcimi **údajovými typmi** (ku ktorým pri vývoji špecifikácie najčastejšie smerujeme):

1. konečná množina symbolov, podmnožina množiny celých čísel, boolovské vektory
2. jednorozmerné pole údajov typu
3. záznam s položkami typu,

potom stavovej premennej typu 1, 2, 3 priradíme pamäťové prvky **1, 2, 3** takto:

1. **Register** s vhodnou dĺžkou, ktorého obsah (boolovský vektor) zodpovedá binárne zakódovaným údajom daného typu; pričom zvolíme typ registra podľa potreby.
2. **Súbor registrov** s rovnakou dĺžkou ako v 1, pričom zvolíme požadovaný spôsob **prístupu** k jednotlivým prvkom poľa, k registrom (napr., priamy prístup miesta s danou adresou pamäti typu **RAM**, alebo prístup k vrcholovému miestu ako pri pamäti typu zásobník – stack a pod.).
3. **Súbor registrov**, z ktorých každý má potrebnú (spravidla inú dĺžku, danú príslušným údajovým typom; prípadne register s vymedzenými **vnútornými poľami** potrebnej dĺžky pre jednotlivé položky.

PRÍKLAD 1: Z GTU VSYS vyplýva priradenie pamäťových prostriedkov operačným stavovým premenným, ktoré môže vyzeráť takto:

Stavové premenné D.. celé číslo z $< -2^{15}, +2^{15} - 1 >$
v doplnkovom kóde

I .... nezáporné číslo z intervalu $\langle 0, 2^4 \rangle$

M .... pole 16 celých čísel

REQ, RR, CR ... boolovská hodnota

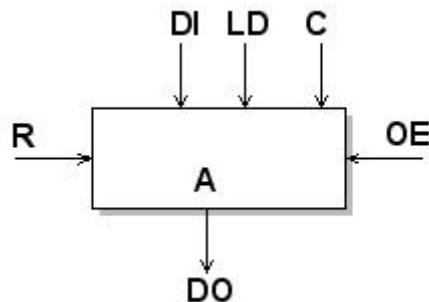
Priradené pamäte: DO ==> register (RDO) s dĺžkou 16 bit so synchronizovaným riadeným zápisom a s nulovacím vstupom

I ==> register (RI) s dĺžkou 4 bit; typ ako pri DO

M ==> súbor registrov (MEM) s prístupom ako v pamäti RAM s adresovým vstupom 4 bit, údajovým vstupom DI a výstupom DO (16 bit).

REQ, RR, CR ==> preklápací obvod (register s dĺžkou 1) typu asynchrónny SR-PO

Špecifikácia registra s riadeným synchronizovaným zápisom údajov zo vstupu DI s nulovaním obsahu a s riadeným výstupom. Uvedieme to ako príklad špecifikácie prvku v knižnici. podobne možno špecifikovať iné prvky.

system REGISTER (T_{Dset}, T_{Dhold}, T_{AD}, T_{RA}) - - bez vstupu "OE"

DT údaj : boolovský vektor z {0,1}⁸
signál: boolovská hodnota z {0,1}

PORTY

vstup	DI	údaj
	LD,R,C	signál
vstup	DO	údaj

TR stbi(DI, up(C=1), T_{Dset}, T_{Dhold})

OPER STAV DO údaj

agent Update(T_{DO})

TE es, ef;

KM (DI=d, LD=a; es; u).(u ; ef; DO=o);

vs o = ak a=1 tak d

g DO := ak a=1 tak d inak DO

TR del(up(C=1), up(DO=d), T_{DO}),
afto(up(C=1), ef, T_{DO}),

```

agent Resetop( $T_{RA}$ )
TE es,ef;
KM ( $\underline{u};es;\underline{u}$ )( $\underline{u};;$ DO=0)
g DO := 0;
TR del(up(R=1), up(DO=0),  $T_{RD}$ ) ; afto(up(C=1), ef,  $T_{RD}$ ) ;
START Update up(C=1) ;
Reset up(R=1) ;

```

Alebo **druhý variant** (so vstupom "OE")

```

System REGISTER ( $T_{Dset}, T_{Dhold}, T_{SA}, T_{SD}, T_{RA}$ )
DT udaj : boolovský vektor z  $\{0,1\}^8$ 
Zsignál: Z // hodnota tretieho stavu, plávajúci výstup
Zvektor: (Z,Z,Z,Z,Z,Z,Z,Z)
signál: boolovská hodnota z  $\{0,1\}$ 
PORTY
Vstup DI udaj
vystup LD, OE, R, C signál
DO udaj, Zvektor
TR stbi(DI, up(C=1),  $T_{Dset}, T_{Dhold}$ )
OPER STAV A udaj

```

```

agent Update( $T_{SA}$ )
TE es, ef  $\rightarrow$  up(C=1);
KM (DI=d, LD=a; es;  $\underline{u}$ ).(  $\underline{u};ef;\underline{u}$ );
vs A = ak a=1 tak d inak <A>;
TR del(up(C=1), up(A=d),  $T_{SA}$ ),
afto(up(C=1), ef,  $T_{SA}$ );

```

```

agent SetOutput( $T_{SD}$ )
TE es, ef  $\rightarrow$  up(C=1)
KM (OE=b;es;  $\underline{u}$ )(OE=b;ef;DO=A);
g DO = ak b=1 tak <A> inak (Z,Z,Z,Z,Z,Z,Z,Z);
A := A;
TR del(es, up(DO=A),  $T_{SD}$ ), afto(es, ef,  $T_{SD}$ );
stbe(OE, es, ef)

```

```

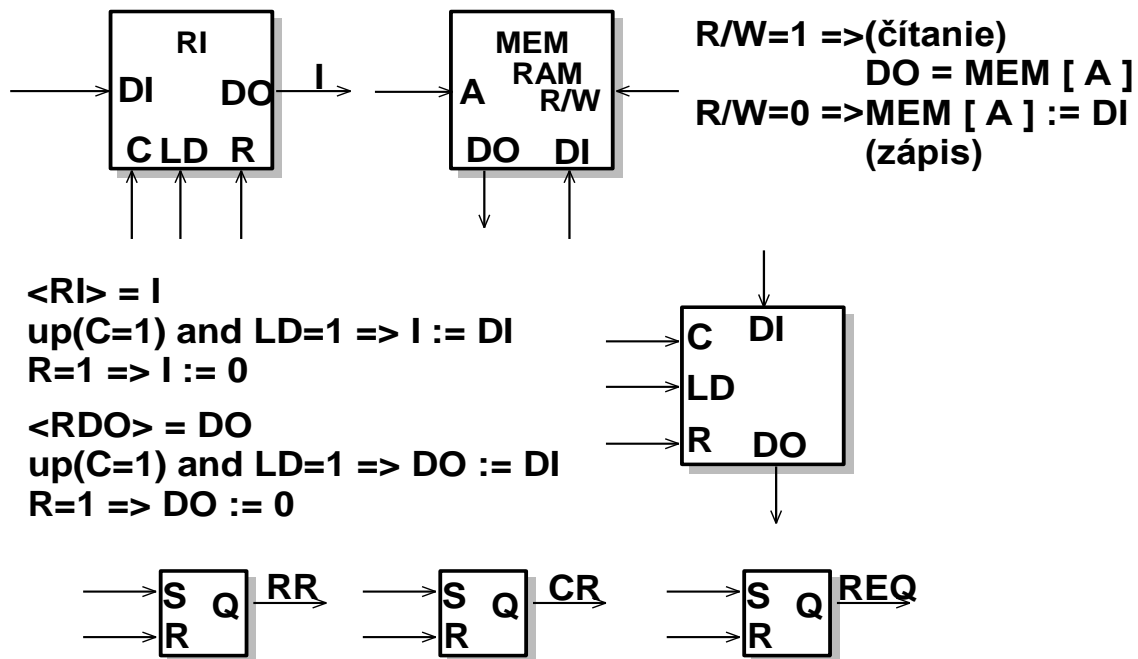
agent Resetop( $T_{RA}$ )
TE es,ef  $\rightarrow$  up(C=1)
KM ( $\underline{u};es;\underline{u}$ )( $\underline{u};ef;\underline{u}$ ) ;
g A := 0;
TR del(up(R=1), up(A=0),  $T_{RA}$ ) ; afto(up(R=1), ef,  $T_{RA}$ ) ;
START Update up(C=1);
SetOutput ( up(OE=1) or up(C=1) ;
Reset ( up(R=1) ;

```

restr **c**(Update,Setoutput) ; **c**(Setoutput, Update, Reset) ; **c**(Reset,Setoutput)

Pamäťové prostriedky sa vyberajú z **knižníc** (katalogov) prvkov zameraných na danú **technológiu** implementácie alebo z knižníc **virtuálnych súčiastok** (IP components, „Intellectual property components“). V prednáškach sa budeme orientovať na všeobecnejší prístup a budeme sa venovať iba štruktúrnej implementácií na úrovni RT so všeobecne špecifikovanými prvkami.

Pamäťové prostriedky priradené stavovým premenným v OČ vo **VSYS** vidno na obr.

Úlohy na riešenie:

Zostavte špecifikácie tu uvedených prvkov RI, MEM,...,SR-PO zavedenou metódou !!

2. Funkciám (jednoduchým priamo operáciám, ktoré možno jednoducho implementovať) priradíme **funkčné jednotky**. Na základe vzťahu medzi požiadavkami na rýchlosť spracovania informácie a cenu, prípadne spotrebu energie urobíme rozhodnutie o **súbežnom** alebo **sekvenčnom** vykonávaní operácií a podľa neho prideliť funkčné jednotky (vrátíme sa k tomu neskoršie). Dva extrémne prípady sú:

- a/ bez paralelizmov, spravidla s najnižšou cenou a rýchlosťou
- b/ s maximálnym možným paralelizmom, spravidla s najvyššou cenou a rýchlosťou

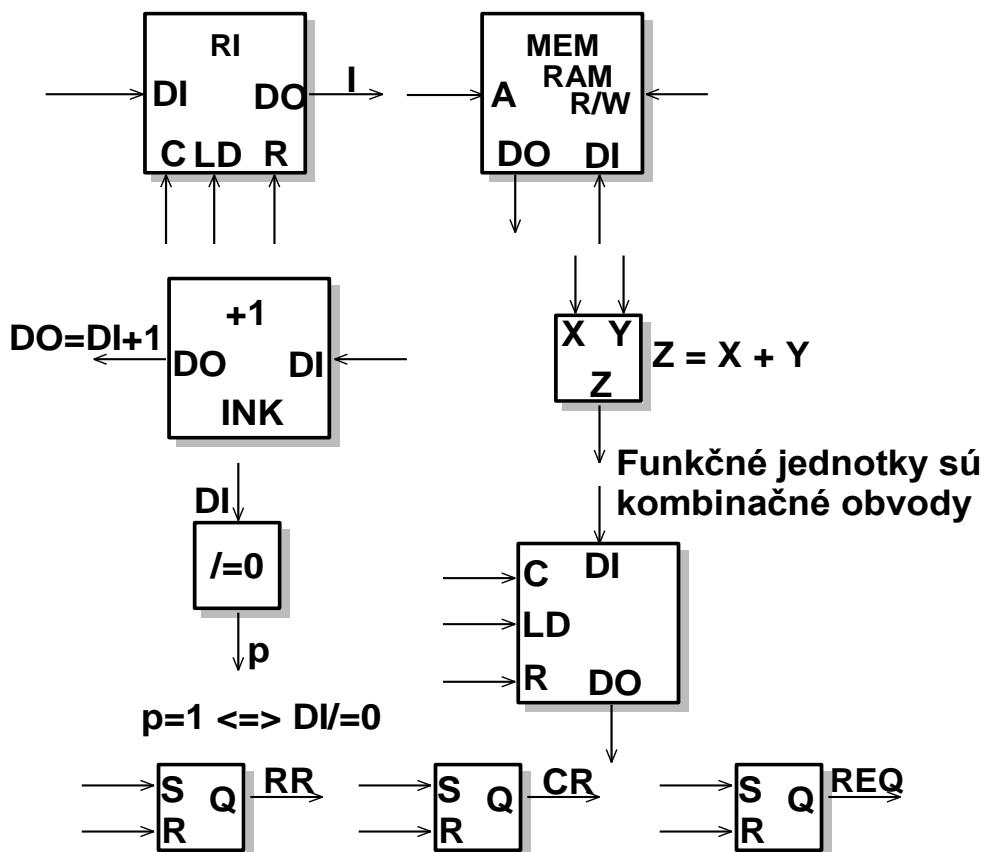
Možná je optimalizácia podľa daných kritérií (pozri osobitnú kapitolu 6)

PRÍKLAD 1: Z GTU VSYS extrahujeme informáciu o potrebných funkčných jednotkách.

- Funkcie:
- + $\rightarrow$ sčítačka pre dve celé čísla v doplnkovom kóde s dĺžkou 16 bit;
  - +1 $\rightarrow$ inkrementačný obvod pre 4-bitové nezáporné čísla
  - $\rightarrow$ $\rightarrow$ je automaticky riešiteľné pri registroch

s riadeným zápisom údajov, resp. pri pamäti RAM s adresovacím vstupom a riadením zápisu a čítania RAM a pri výstupoch systému
 $\neq 0 \rightarrow$ kombinačná logika s funkciou: $p = 1 \Leftrightarrow DI \neq 0$

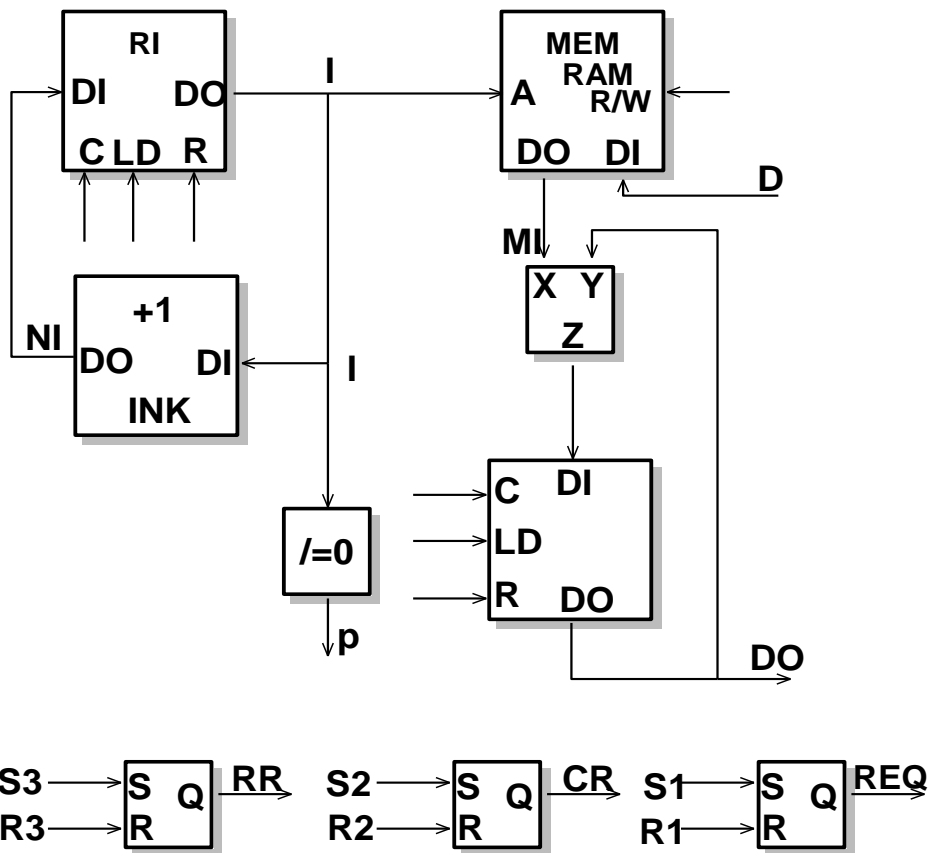
Pamäťové prostriedky a funkčné jednotky OČ vo VSYS sú na nasledujúcom obr.:

3. Vytvorenie údajových ciest podľa GTU podľa potreby pomocou multiplexných obvodov (t.j. štandardných multiplexorov, alebo zberníc s riadenou selekciou prístupu k linkám zbernice). Ide o prepojenie výstupov funkčných jednotiek so vstupmi pamäťových prostriedkov (registrov alebo súboru registrov), t.j. tzv. **výstupných väzieb** (fan-out); resp. o prepojenie výstupov pamäťových prostriedkov so vstupmi funkčných jednotiek, t.j. tzv. **vstupných väzieb** (fan-in). Informácia o požadovaných prepojeniach je **explicitne** obsiahnutá v **GTU**.

Poznámka: V jednoduchých prípadoch nie je potrebné **výberové prepínanie** údajových ciest, t.j. prepojenia dané v GTU sú **fixné**. Takýto prípad predstavuje i **OČ vo VSYS**.

PRÍKLAD 1: Fixné (neriadené) **prepojenia** OČ vo VSYS možno priamo extrahovať z GTU pre VSYS. Sú viditeľné v nasledujúcom obr.

Dostali sme štruktúru OČ. V danom prípade sa nevyskytuje potreba riadeného prepínania údajových ciest. Žiaden multiplexor nie je potrebný (Koniec PRÍKLADU 1).

Vo všeobecnosti, ak sa vyskytne potreba použitia viacerých multiplexorov (zberníc), možno počet mux **optimalizovať** podľa kritéria **minimálneného počtu výberových spojení** (do jedného vstupu niektorého HW prostriedku z viacerých výstupov iných prostriedkov), z ktorých každé vyžaduje **jeden** multiplexor. Ako ukazovateľ optimálnosti riešenia tu môže slúžiť **minimálny počet** multiplexorov alebo aj minimálny **celkový počet vstupov** všetkých multiplexorov (uvedieme v kapitole 6).

PRÍKLAD 2: Zostavíme implemetačnú štruktúru **OČ CPU** (na úrovni RT, t.j. s hotovými (knižničnými) pamäťovými a funkčnými prvkami).

Výjdeme z gloálneho procesu P_S , ktorým je proces PrGlobal

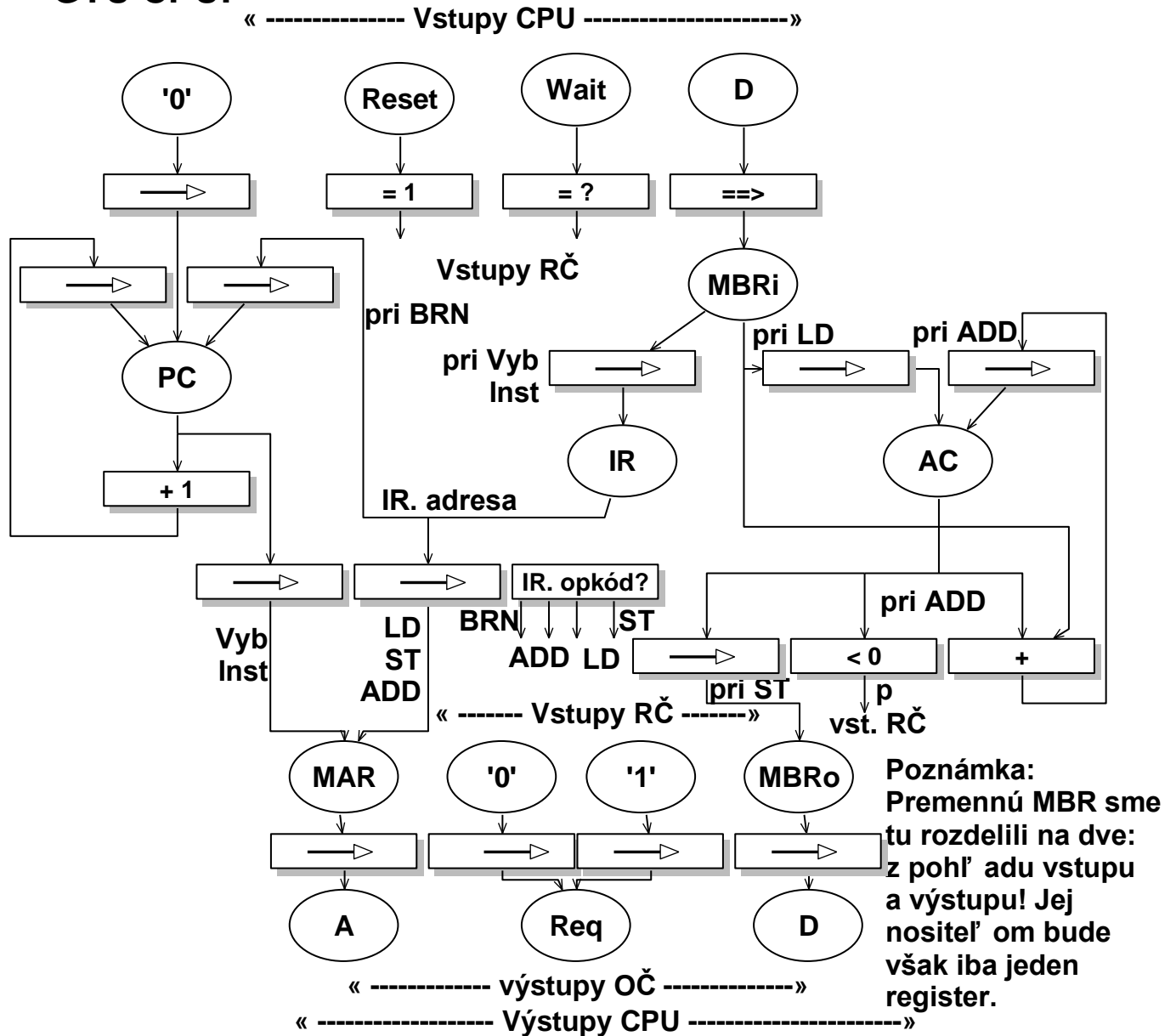
PrGlobal = Reset.[PrInstVyb. ((IR.opkód=BRN): PrBRN,
 (IR.opkód=ADD): PrADD,
 (IR.opkód=LD): PrLD,
 (IR.opkód=ST): PrST)] ω ;

Jednotivé sub-procesy v PrGlobal sú:

```
PrInstVyb = (LdMAR || IncrPC).[EA](Wait=1) [SetMRd](Wait=0).
[LdIR](Wait=1);
PrST = (MovIR-MAR // LdMBR).[SetMWr](Wait=0);
PrBRN = (AC<0): EA, (AC >=0): MovIR-PC;
PrLD = MovIR-MAR.[SetMRd](Wait=0).LdAC;
PrADD = MovIR-MAR.[SetMRd](Wait=0).AddAC;
```

Po analýze PrGlobal možno priamo zostaviť **graf toku údajov (GTU)** s jednoduchými funkciami na mieste operácií :

GTU CPU:

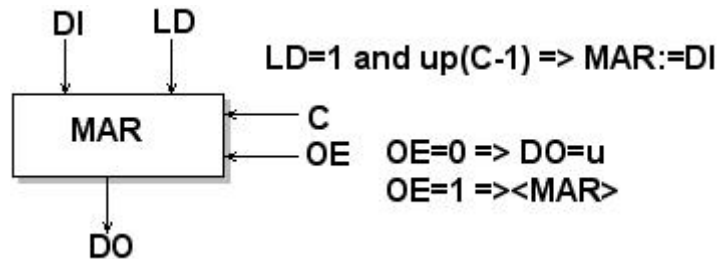

Funkcie priradení (→) sme vložili pri registroch, čo značí, že ide o funkciu **zápisu do registra**. Priradenie hodnôt premennej **Req** sa deje priamo v **RČ**. Ak to nevedie na omyl priradenia → v **GTU** často vynechávame. Z odvodeného **GTU** možno prejsť na

štruktúru OČ

Alokácia HW prvkov:

MAR ... 32-bit register s riadeným synchronizovaným zápisom údajov a s riadeným výstupom (s trojstavovými hradlami na výstupe prekl. obvodov).

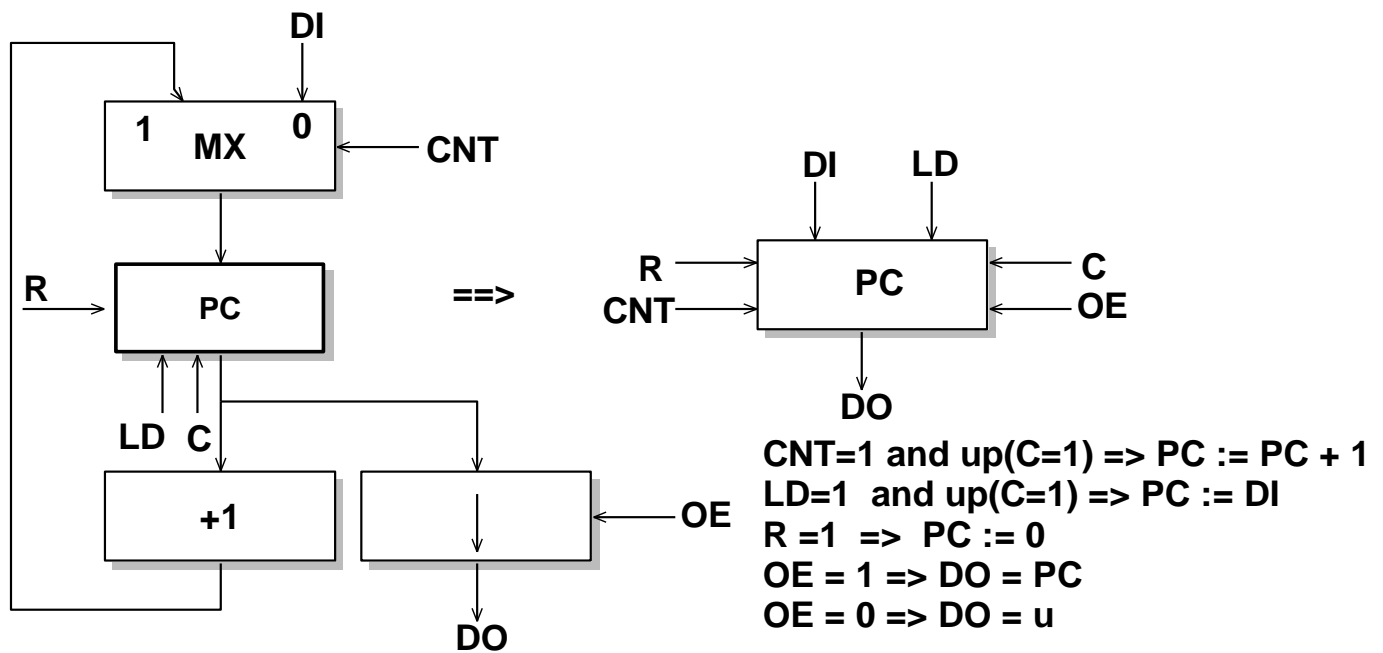

MBR 32-bit register (ešte spresníme)

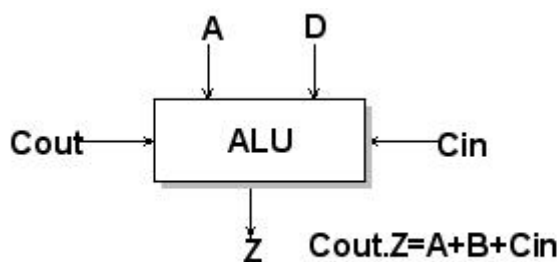
IR 32-bit register, detto ako MAR

AC 32-bit register s riadeným synchronizovaným zápisom, bez riadeného výstupu, musí mať **schopnosť pracovať v uzavretej sľučke** (ako v sekv. obvode) cez ALU.

PC,+1...Združenie registra a inkrementačného obvodu do **počítadla** (s menom **PC**) s možnosťou **zápisu** údajov, riadenia výstupu a **nulovania**. Nulovanie realizuje priradenie $PC := 0$, ktorého potreba vyplýva z **GTU**.

+ **ALU**, 32-bitová binárna sčítacia

(Cout.Z tu značí zret' azenie hodnoty Cout s hodnotou Z !!!)

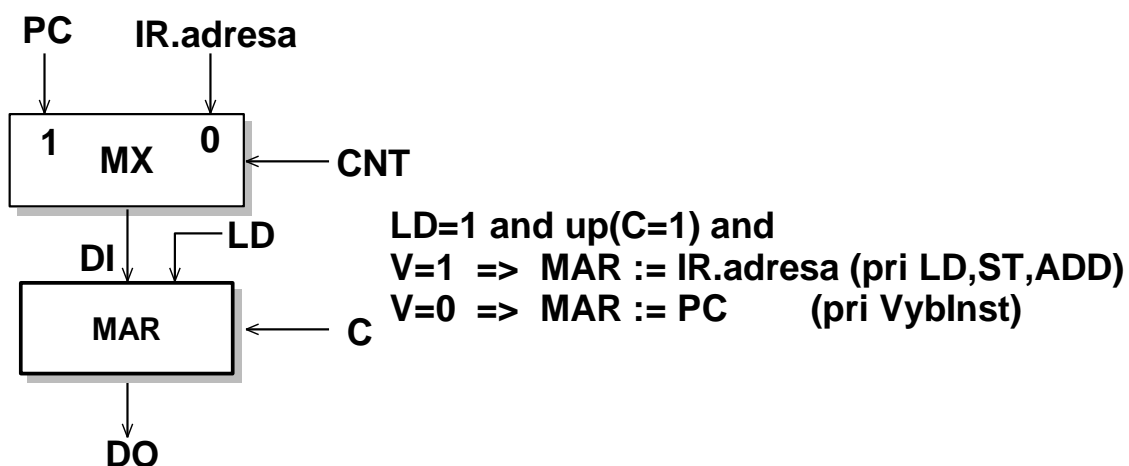
Poznámka: Dekódovanie **IR.opkod** a podobne aj vyhodnotenie predikátu **p** možno **presunúť** do **RČ**, čo urobíme. Teda vstupmi **RČ** bude príslušné **pole** v **IR** pre opkod a (vzhľadom na doplnkový kód) **znamienkový bit** z **AC**, ktorý je nositeľom hodnoty predikátu **p**.

Úlohy na riešenie: Zostavte (formálne) špecifikácie tu uvedených prvkov (v opísanom špecifikačnom modeli a vo VHDL) !!!!!

Zostavenie štruktúry operačnej časti:

Mohli by sme postupovať aj tak, ako v **PRÍKLADE 1** a vytvoriť štruktúru s **dvoj-bodovými prepojeniami** medzi registrami, počítadlom a sčítačkou; s použitím multiplexora na vstupe **MAR**, kde je potrebný **riadený výber** (pozri obr.).

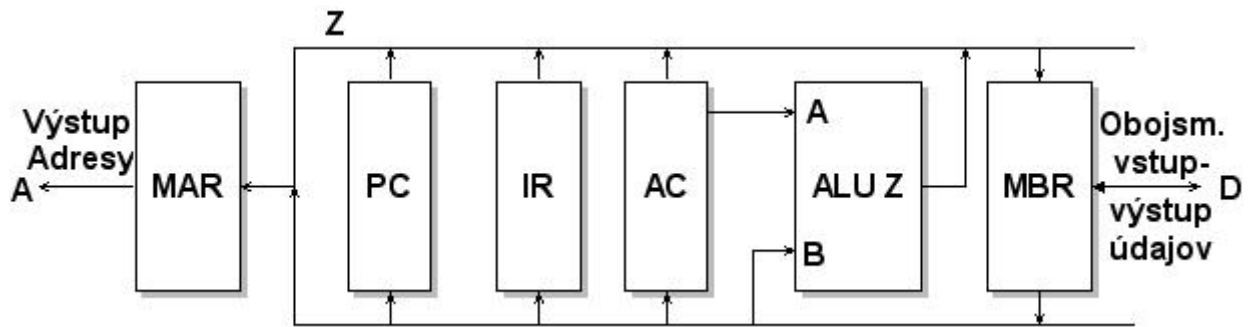
Pripojenie vstupu registra (prvku) podľa výberu na viaceré vstupy (výstupy registrov PC a IR) pomocou MX s riadením je vidno na obr.

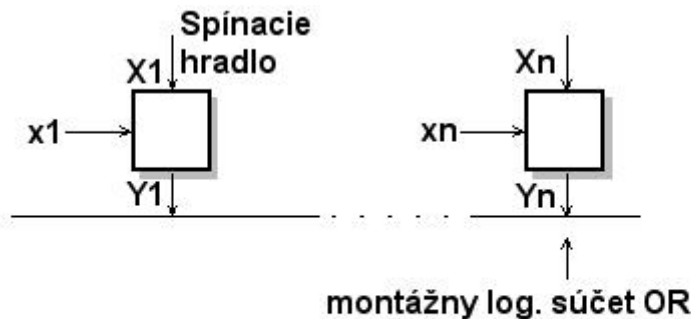
Využijeme tento príklad na uvedenie **všeobecnejších prepájacích štruktúr** typických pre jednoduché procesory daného typu. Ide nám o poukázanie na častý spôsob riešenia pri jednoduchých procesoroch na spracovanie dát. V našom príklade by sme, pravda, vystačili aj s prepájacím systémom so štandardnými multiplexormi (2 až 3 kusy s dvoma vstupnými údajovými kanálmi) šitým na mieru.

A. Prepájací systém s **jednou zbernicou** (zbernica $\Leftrightarrow$ bus)

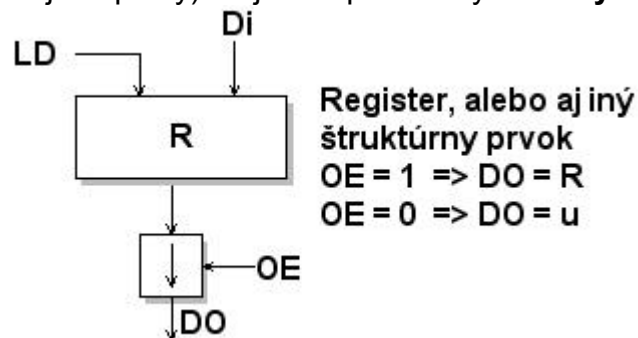
ALU (Arithmetic-Logic Unit, aritmeticko-logická jednotka) je v našom prípade iba sčítačkou
 Pripojenie výstupov registrov X_i na zbernicu (**bitový rez**) vidno na nasledujúcom obr.

$x_i = 1 \Rightarrow Y_i = X_i$
 $x_i = 0 \Rightarrow Y_i$ a teda aj Z odpojená od X_i (tretí stav)

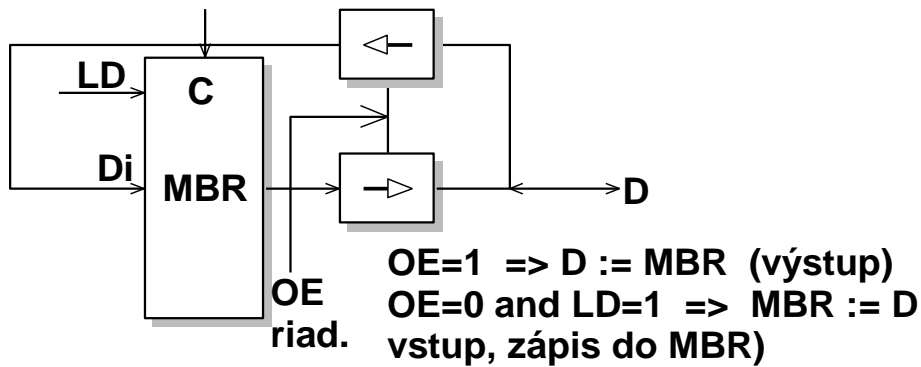
Vstupy DI registrov s **riadeným zápisom** sa pripojujú na Z bezprostredne. Inak je potrebné "demultiplexovanie" (pozri ďalej).

Spínacie hradlá na pripojenie výstupov registrov na zbernicu môžu byť aj ich súčasťou. Takéto registre (prípadne aj iné prvky) majú už spomenutý **riadený výstup** (pozri obr.).

Register, alebo aj iný štruktúrny prvok
 $OE = 1 \Rightarrow DO = R$
 $OE = 0 \Rightarrow DO = u$

Obojstranný vstup-výstup údajov sa obvyčajne rieši pomocou spínacích hradiel tak, ako to ilustruje nasledujúci obr.

Zbernica **Z** so systémom spínacích hradíel je vlastne **distribovaný (neštandardný) multiplexor** s funkciou, ktorú možno vidieť na obr. Ide o „multiplexovanie“ 5 vstupov zbernice (výstupov uvedených HW prostriedkov) na jeden vstup **Z** (na obr. sú znázornené bitový rez), ktorý je nositeľom údajov na zbernici a ktorý sa v danom prípade rozvetvuje do vstupov HW prostriedkov (PC, IR, ..., vstup B sčítanky, a MAR). V danom prípade platí $x_i = 1$ tak **vstup_i** je prepojený na **Z**, teda **Z = vstup_i**

V danom prípade je počet riadiacich vstupov x_i rovný počtu údajových vstupov. Treba poznamenať, že o zbernici sa nevhodne hovorí aj v prípadoch ak sa multiplexovanie nerobí, čo je nesprávne a neprofesionálne.

Je zrejmé, že **súbežnosť** (paralelizmus) prenosov medzi registrami **nie je** v tomto prípade **možná**. V danom základnom (hodinovom) cykle sa môže prenášať iba **jeden** vstupný údaj privádzaný na zbernicu **Z**.

Jednoduché **rozvetvenie** zo **Z** do vstupov registrov je možné iba pri **riadení zápisu údajov** do nich. Pri neriadenom zápise do registrov je potrebné zvlášť riešiť tzv. **demultiplexovanie** (pozri ďalej).

Ak použijeme toto prepojenie v **OČ** CPU, potom napr. pre inštrukciu ADD potrebujeme **4** základné hodinové cykly (pri potrebe jedného cyklu pre čítanie operandu z pamäte).

Cyklus 1: **Z := IR.adresa;**

MAR := Z; | Adresovanie a
| vybratie

Cyklus 2: **Čítanie údajov z pamäte M na D;**

MBR := D; | operanda z **M**
| a zápis do **MBR**

Cyklus 3: **Z := MBR;**

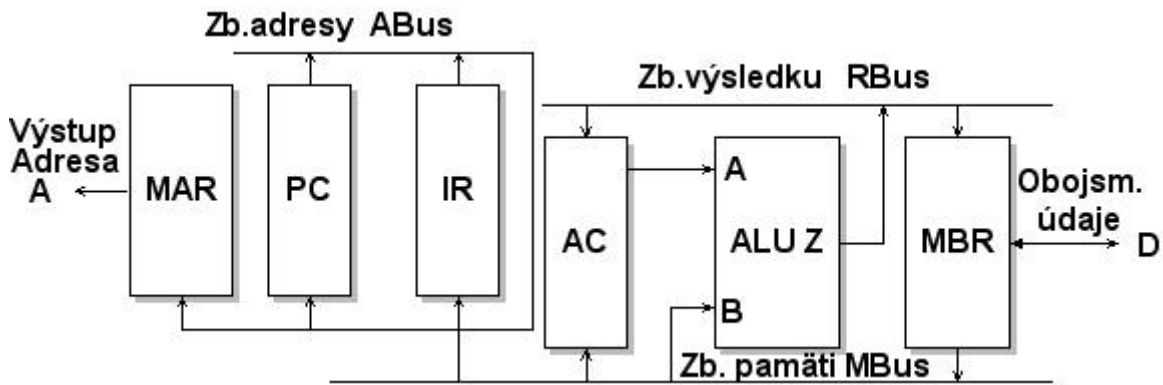
vstup B sčít. := Z; (vstup A sčít. = AC) | **X+Y**

Cyklus 4: **Z := Výst.Z sčít.;**

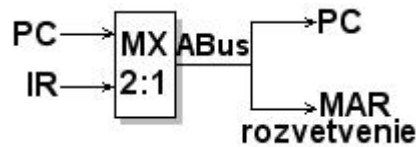
AC := Z | Zápis
| výsledku
| X+Y do **AC**

Ak uvážime, že vybratie inštrukcie z pamäte potrebuje **3** cykly, potom celý inštrukčný cyklus potrebuje **6** základných cyklov

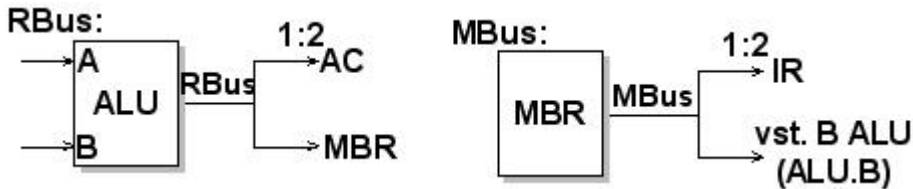
B. Prepájací systém s **viacerými** zbernicami (na obr. je bežný systém s **3**-mi zbernicami). Zvýšenie stupňa paralelizmu (súbežnosti)

Na uvedených 3 zberniciach sa môžu prenášať 3 údaje paralelne.
Adresová zbernica - ABus predstavuje **multiplexor 2:1** (obr.)

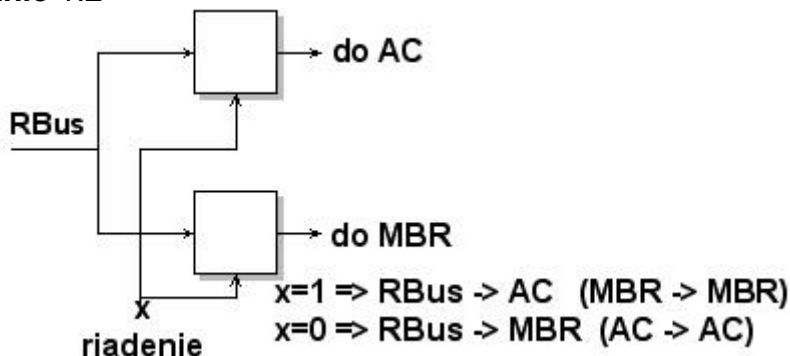

Ostatné dve zbernice v danom systéme realizujú **iba rozvetvenie** (pozri obr. dole) a nie sú to vlastne zbernice!!!!

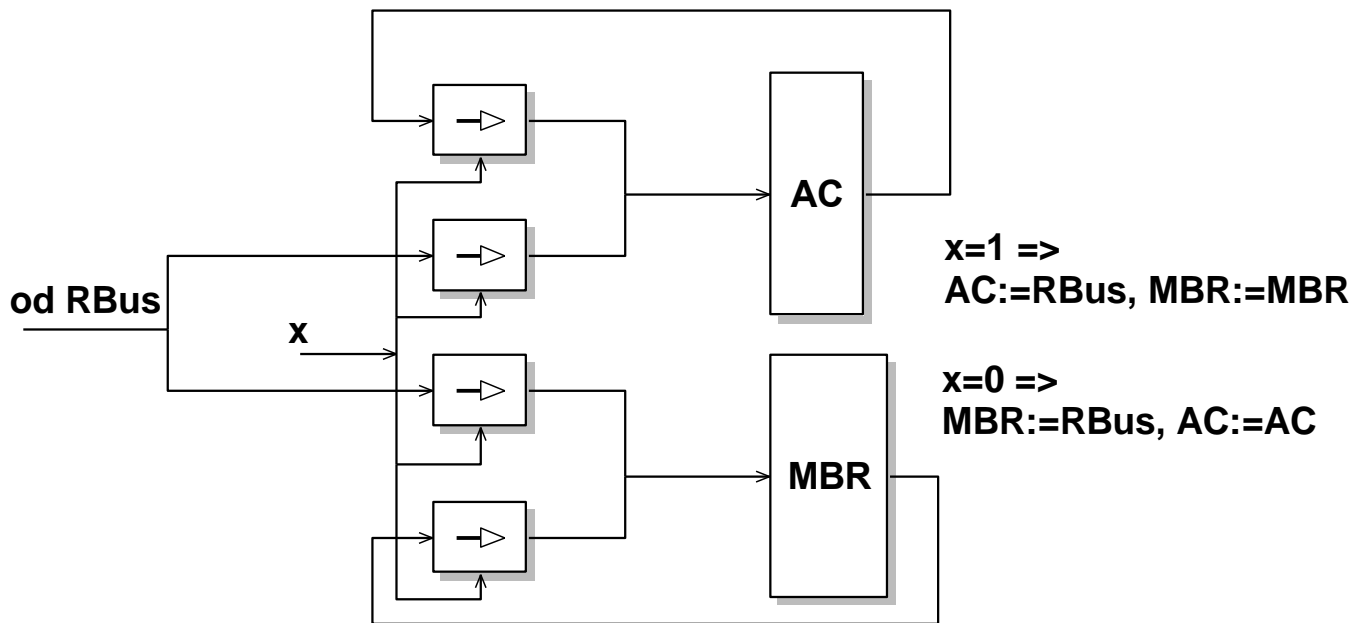
Treba však poznamenať, že jednoduché rozvetvenie tu možno použiť iba preto, lebo výber a zápis údajov do **cieľových** registrov sa uskutoční prostredníctvom **riadeného zápisu** (pri $LD=1$). Ak by zápis nebol riadený a údaj v každej vetve by sa automaticky zapisoval do cieľových registrov v každom cykle, potom by sme museli namiesto rozvetvenia použiť tzv. **demultiplexovanie** (1:n) napr. tak, ako je to na nasledujúcom obr.

Demultiplexovanie 1:2

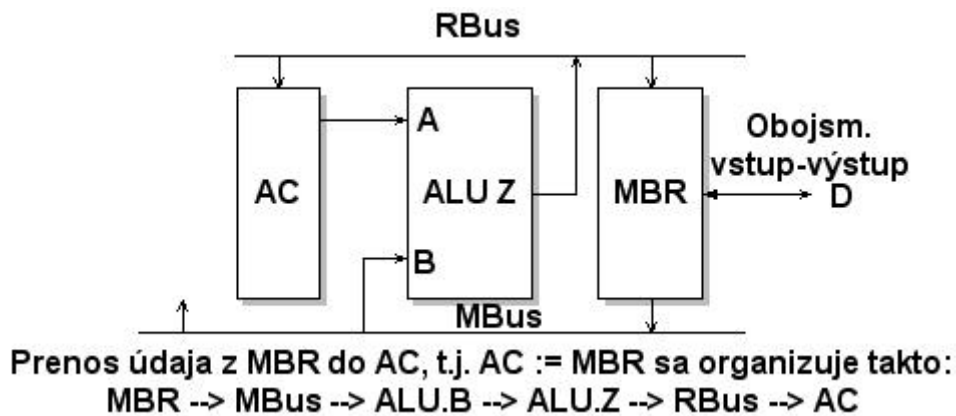

Pri riadenom zápise do registrov sa vlastne demultiplexovanie robí vo **vstupných obvodoch** registrov pre riadený zápis

Pri demultiplexovaní sa pre nevybraté vstupy prostriedkov sa spravidla vyžaduje ich **odpojenie (tretí stav)** a pri nevybratých registroch sa tiež vyžaduje zabezpečenie uchovania ich pôvodného obsahu (pozri napr. obr. hore: $AC:=AC$). Kompletné riešenie, v ktorom je zabezpečenie uchovania pôvodného obsahu v nevybratom registri je ilustruje napr. nasledujúci obr.

V opísanom 3-zbernicovom prepájacom systéme možno prenos z registra AC do MBR, a podobne aj naopak, organizovať **cez ALU**, t.j. v našom prípade cez sčítačku.

Pri prenose je tu je potrebné ALU nastaviť tak, aby na vstupe **ALU.A** bol nulový vektor, t.j. **číslo 0**. Vtedy bude $RBus = ALU.Z := Mbus = MBR$.

Pri troj-zbernicovom systéme, napr. pri **exekúcií inštrukcie ADD** je situácia takáto:

Cyklus 1:	$ABus := IR.adresa;$	
	$MAR := ABus;$	Adresovanie a vybratie
Cyklus 2:	Čítanie údajov z pamäte M na D;	operanda z M
	$MBR := D;$	a zápis do MBR
Cyklus 3:	$MBus := MBR;$	Súčet
	$ALU.B := MBus;$ (vstup X sčít.= AC)	$X+Y;$
	$RBus := ALU.Z;$	zápis
	$AC := RBus$	výsledku $X+Y$ do AC

Ušetrí sa jeden základný cyklus (pri vykonaní **ADD** je to zrýchlenie Pri čítanie v 3

hodinových cykloch z vonkajšej pamäti budeme potrebovať 5 hodinových cyklov.

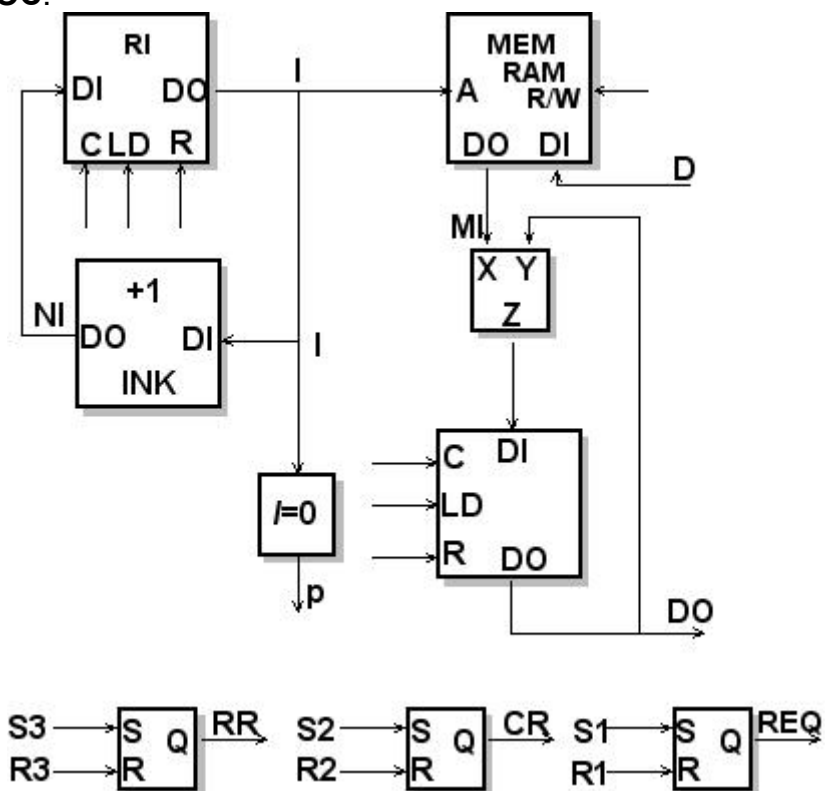
V našom prípade **nie je možné využiť** potenciálne daný **stupeň** paralelizmu (3 súbežné údaje) prepájacieho systému. Bránia tomu **údajové závislosti**, ktoré vyžadujú postupné, sekvenčné spriahnutie operácií.

3. Zostavenie špecifikácie riadiacej časti

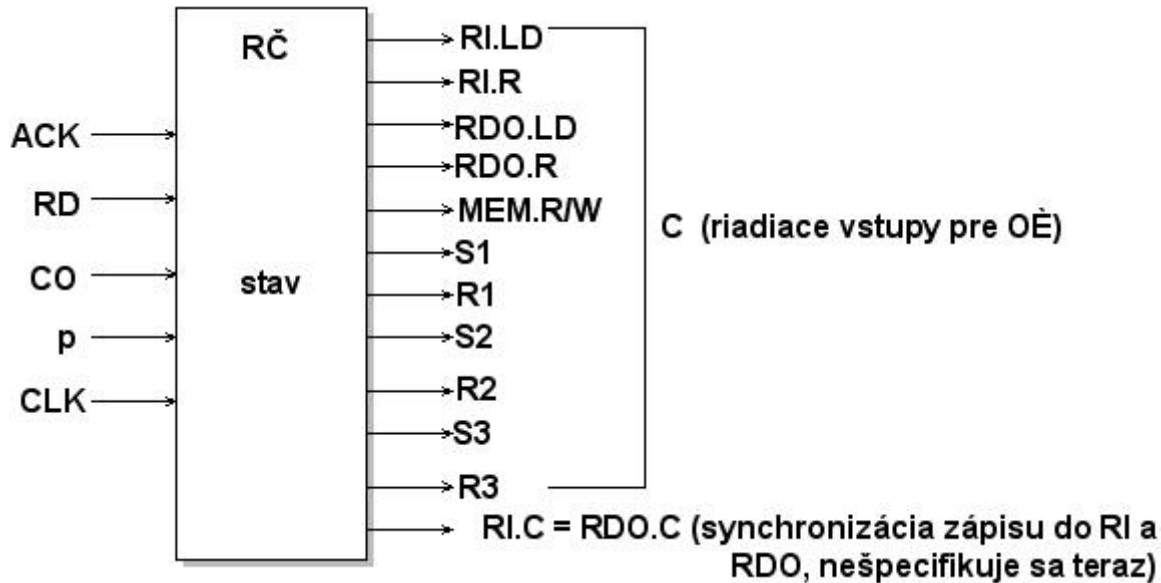
Globálny proces P_S a graf toku riadenia implicitne **špecifikujú správanie RČ** a sú **východiskami** pre jej syntézu. Odvodenie **kompletnej** špecifikácie **RČ** (t.j. nielen jej funkcie v d-čase) uvidíme pomocou príkladu **VSYS**. Základom špecifikácie funkcie **RČ** v d-čase je **prechodová** a **výstupná** funkcia stavového stroja, ktorý zodpovedá P_S . Pri zostavení týchto funkcií budem v danom príklade predpokladať **Mooreov** FSM.

PRÍKLAD 1: Zostavíme úplnú špecifikáciu riadiacej jednotky systému VSYS.

Štruktúra OČ:

Vstupy a výstupy – rozhranie RČ s OČ a s okolím:

system RJ-VSYS // funguje ako Mealyho FSM táto špecifikácia sa dá prepísať do VHDL!!

```

PORTY
vstup    IV=(RD,CO,ACK,p)  boolovský vektor; // p=1 <=> (I/=0);
          CLK boolovská hodnota; // hodiny
vystup   OV = (RI.LD, RI.R, RDO.LD, RDO.R, MEM. R/W,S1, R1, S2, R2, S3, R3)
          booleovský vektor;
OPER STAV stav    symbol ∈ { L0, L1, L3, L4, L5, L6, L7, L8, L10, C1, C2, C3, C5 }
proces   RiadPr = [RiadCyklus]ω

```

agent RiadCyklus

TE es, ef → up(CLK=1);

KM (IV=v ; es ; u)(u; ef; OV=h);

vs pre prípad "stav,v"

	h
L0, RD=1	RDO.R=RI.R=R1=R2=R3=1 ;
L0, CO=1	RDO.R=RI.R=R1=R2=R3=1 ;
L0, RD=1 <u>and</u> C0=0	<u>u</u> ;
L1, ACK=0	S1=1 ;
L1, ACK=1	<u>u</u>
L3, ACK=1	<u>u</u> ;
L3, ACK=0	S1=1 ;
L4, <u>u</u> ,	<u>u</u> ;
L5, ACK=1	R1=1
L5, ACK=0	<u>u</u> ;
L6, <u>u</u>	MEM.RDWR=0 ;
L7, <u>u</u>	RI.LD=1 ;
L8, p=1 <u>and</u> ACK=0	S1=1 ;
L8 p=1 <u>and</u> ACK=1	<u>u</u> ;
L8, p=0	S3=1 ;
L10 <u>u</u> ,	<u>u</u> ;
C1, <u>u</u> ,	DO.LD ;
	EM.RDWr= ;
C2, <u>u</u>	RI.LD=1 ;
C3, p=1	<u>u</u> ;

	C3, p=0	S2=1
	C5, <u>u</u> ,	<u>u</u>

g stav := pre prípad "stav,v" je

	L0, RD=1	L1;
	L0, CO=1	C1;
	L0, RD=1 <u>and</u> C0=0	L0;
	L1, ACK=0	L4;
	L1, ACK=1	L3;
	L3, ACK=1	L3;
	L3, ACK=0	L4;
	L4, <u>u</u>	L5;
	L5, ACK=1	L6;
	L5, ACK=0	L5;
	L6, <u>u</u>	L7;
	L7, <u>u</u>	L8;
	L8, p=1 <u>and</u> ACK=0	L4;
	L8 p=1 <u>and</u> ACK=1	L3;
	L8, p=0	L10;
	L10, <u>u</u>	L0;
	C1 <u>u</u>	C2;
	C2, <u>u</u>	C3;
	C3, p=1	C2;
	C3, p=0	C5;
	C5, <u>u</u>	L0;

// pre provnanie uvadzame programovú schému P_S

// L0: EA / RD: L1, CO: C1, (RD nor CO): L0

// L1: Reset / L2;

// L2: ACK: L3, L4

// L3: EA / L2

// L4: SetReq / L5;

// L5: EA / ACK: L6, L5;

// L6: ResReq / L7

// L7: WriteM / L8;

// L8: Inkr1 / L9;

// L9: (I/=0) and (ACK=0): L4, (I/=0) and (ACK=1): L3, (I=0): L10;

// L10: SetRR / L0

// C1: Reset / C2;   povodne pouzivane návestia R1,...,R5 sme označili

// C2:Add / C3;   C1,...,C5 kvôli vylúčeniu zámeny s menami "reset"

// C3:Inkr1 / C4;   vstupov R1,R2 a R3 prekl. obvodov

// C4:(I/=0): C2, C5;

// C5:SetCR / L0

TR.....afto (up(OV=h), ef, 0),

          stabi (IV, up(CK=1), Ts, Th)   //Ts,Th su generické parametre

START   RiadPr   ez and (stav=L0);

          restr   RD nand CO ; RR=1 => (notRD); CR=1 => (notCO)

PRÍKLAD 2: Zostavíme úplnú špecifikáciu **riadiacej jednotky CPU**.

Vychádzame pritom z toku riadenia implicitne zadanom v globálnom procese

$P_S = \text{PrGlobal}$

$\text{PrGlobal} = \text{Reset}.[\text{PrInstVyb. ((IR.opkód=BRN): PrBRN, (IR.opkód=ADD): PrADD, (IR.opkód=LD): PrLD, (IR.opkód=ST): PrST)}]^\omega$; kde

$\text{PrInstVyb} = (\text{LdMAR} \parallel \text{IncrPC}).[\text{EA}]^{(\text{Wait}=1)} [\text{SetMRd}]^{(\text{Wait}=0)}.[\text{LdIR}]^{(\text{Wait}=1)}$;

$\text{PrST} = (\text{MovIR-MAR} \parallel \text{LdMBR}).[\text{SetMWr}]^{(\text{Wait}=0)}$;

$\text{PrBRN} = (\text{AC} < 0): \text{EA}, (\text{AC} \geq 0): \text{MovIR-PC}$;

$\text{PrLD} = \text{MovIR-MAR}.[\text{SetMRd}]^{(\text{Wait}=0)}. \text{LdAC}$;

$\text{PrADD} = \text{MoveIR-MAR}.[\text{SetMRd}]^{(\text{Wait}=0)}. \text{AddAC}$;

Stavový stroj, ktorý špecifikuje riadiacu jednotku sa najľahšie odvodí z **programovej schémy** procesu PrGlobal, ktorý obsahuje iba jednocyklových agentov (**mikrooperácie**) a zodpovedá vlastne **mikroprogramu**. **Návestia** zodpovedajú stavom automatu a prechodová a výstupná funkcia sa odvodí priamo z programovej schémy

PrGlobal (programová schéma)

RES: Reset / IF0; // vedie na Moorov FSM
IF0: LdMAR // InkrPC / IF1;
IF1: EA / Wait=1: IF2, IF1;
IF2: SetMRd / Wait=1: IF2, IF3;
IF3: LdIR / Wait=1: OD, IF3;
OD: EA / IR.opk=LD: LD0, IR.opk=ST: ST0, IR.opk=ADD: AD0, IR.opk=BRN: BR0,;
LD0: MovIR-MAR / LD1;
LD1: SetMRd / Wait=1: LD1, LD2;
LD2: LdAC / IF0;
ST0: MovIR-MAR $\parallel$ LdMBR / ST1;
ST1: StMWr / Wait=1: ST1, IF0;
AD0: MovIR-MAR / AD1;
AD1: SetMRd / Wait=1: AD1, AD2;
AD2: AddAC / IF0;
BR0: EA / (AC < 0): BR1, IF0;
BR1: MovIR-PC / IF0;

Tabelárny lineárny zápis FSM, ktorý odvodíme z progr.schémy procesu PrGlobal je:

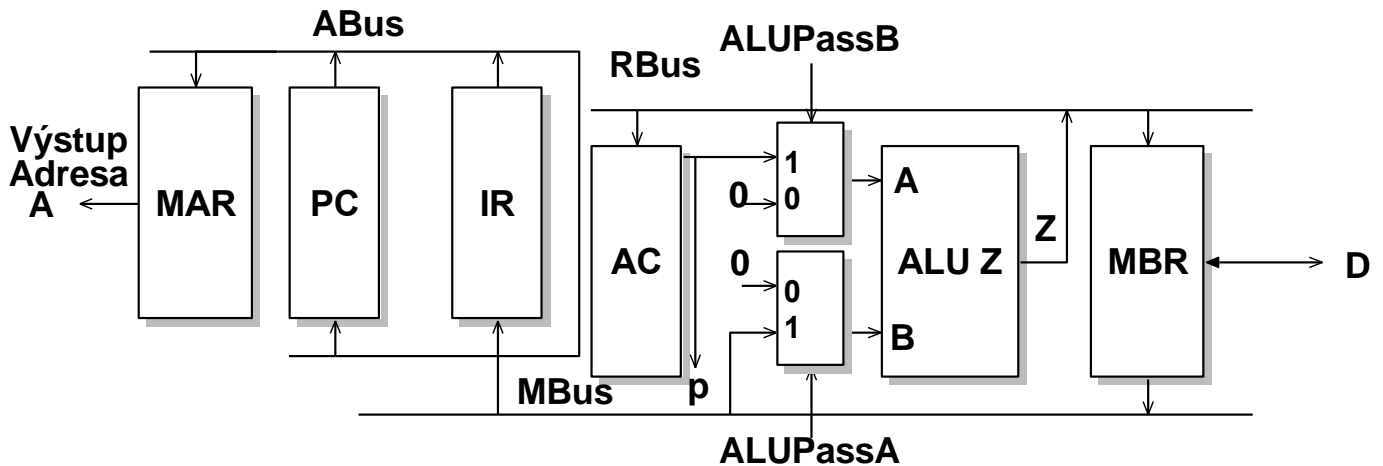
Stav q	Hodnoty vstupov, vst.vekt. v	Nasl.stav p(q,v)	Mikrooperácie R(q)	Procesy v PrGlobal	
RES	u	IF0	Reset		
IF0	u	IF1	LdMAR InkrPC	PrIstrVyb	PrGlo
IF1	Wait =0	IF1	EA	PrIstrVyb	PrGlo
IF1	Wait =1	IF2		PrIstrVyb	PrGlo
IF2	Wait =1	IF2	SetMRd	PrIstrVyb	PrGlo
IF2	Wait=0, D=d	IF3		PrIstrVyb	PrGlo
IF3	Wait =0	IF3	LdIR	PrIstrVyb	PrGlo
IF3	Wait =1	OD		PrIstrVyb	PrGlo
OD	IR.opkód=LD	LD0	EA	PrIstrVyb	PrGlo
OD	IR.opkód=ST	ST0			PrGlo
OD	IR.opkód=ADD	AD0			PrGlo
OD	IR.opkód=BRN	BR0			PrGlo
LD0	Wait=1	LD1	MovIR-MAR	PrLD	PrGlo
LD1	Wait=1	LD1	SetMRd	PrLD	PrGlo
LD1	Wait=0, D=d	LD2		PrLD	PrGlo
LD2	u	IF0	LdAC	PrLD	PrGlo
ST0	Wait=1	ST1	MovIR-MAR LdMBR	PrST	PrGlo
ST1	Wait=1	ST1	SetMWr	PrST	PrGlo
ST1	Wait=0	IF0		PrST	PrGlo
AD0	Wait=1	AD1	MovIR-MAR	PrADD	PrGlo
AD1	Wait=1	AD1	SetMRd	PrADD	PrGlo
AD1	Wait=0, D=d	AD2		PrADD	PrGlo
AD2	u	IF0	AddAC	PrADD	PrGlo
BR0	AC<0 (p=1)	BR1	EA	PrBRN	PrGlo
BR1	AC >=0 (p=0)	IF0	MovIR-PC	PrBRN	PrGlo

Upozorňujeme, že z tohto FSM, ktorého výstupy sú agenty (mikroagenty - mikrooperácie na danej úrovni mikroarchitektúry našej CPU) možno priamo odvodiť behavioristický opis **CPU** vo **VHDL** (ako FSM) tak, že pri daných stavoch FSM zabezpečíme priradenie hodnôt deklarovaným stavovým premenným systému (ktoré budú spravidla súčasťou OČ) a výstupom tak, ako to predpisujú (v položke g, resp. vs) agenty (mikrooperácie). Napr. pri LdAC sa realizuje priradenie: AC := MBR.

Riadiace signály pre OČ

Štruktúra a požadované hodnoty riadiacich signálov, vysielaných z RČ pre riadenie OČ (pre exekúciu daných agentov), je priamo daná štruktúrnymi prvkami a 3-zbernicovým prepájacím systémom.

Budeme predpokladať 3-zbernicovú prepájaciu štruktúru (pozri obr.) s predtým špecifikovanými prvkami **MAR**, **PC**, **IR**, **AC**, **ALU** a **MBR**.

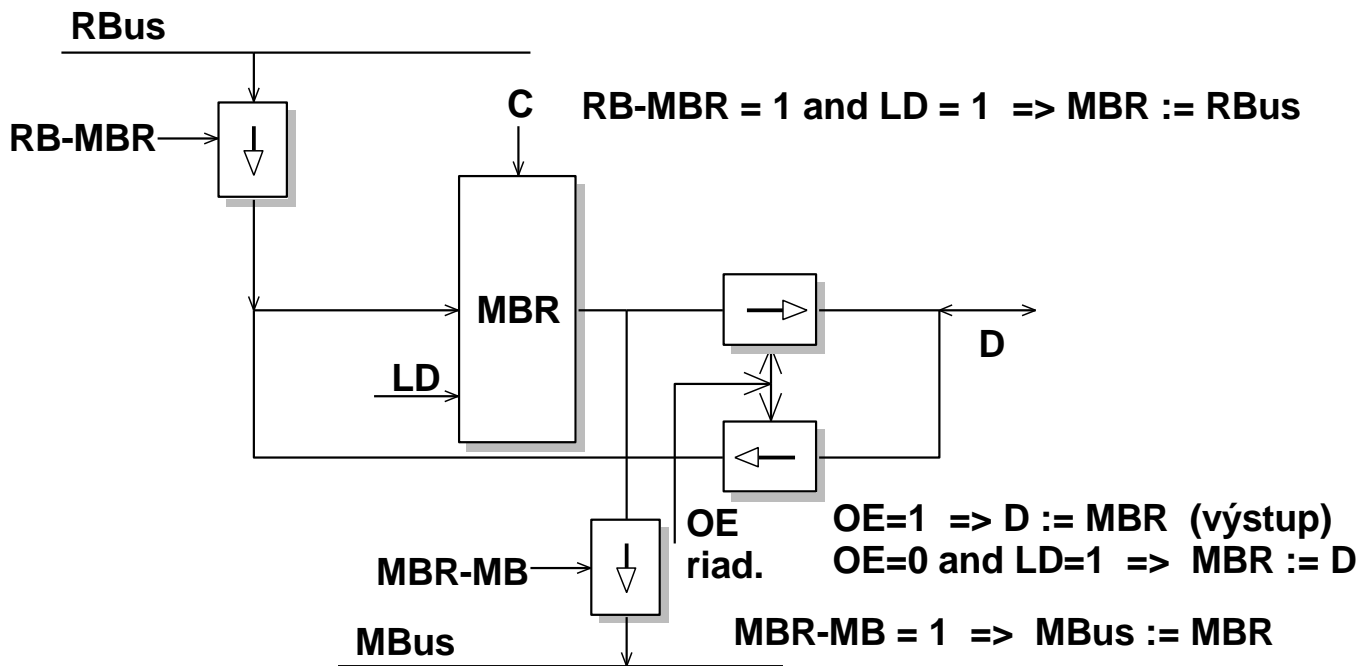
V danej štruktúre musíme ešte špecifikovať **riadenie obojsmerného údajového kanála D** a riadenie prechodu údajov zo vstupu A resp. B cez ALU, ktorý je potrebný v danej koncepcii prepájacích prostriedkov pri prenose údajov z AC do MBR a naopak.

Jeden spôsob využívajúci dva multiplexory 2:1 je na obr.

$ALUPassB = 1$ and $ALUPassA = 0 \implies RBus = MBus + 0 = MBus$

$ALUPassA = 1$ and $ALUPassB = 0 \implies RBus = AC + 0 = Mbus$

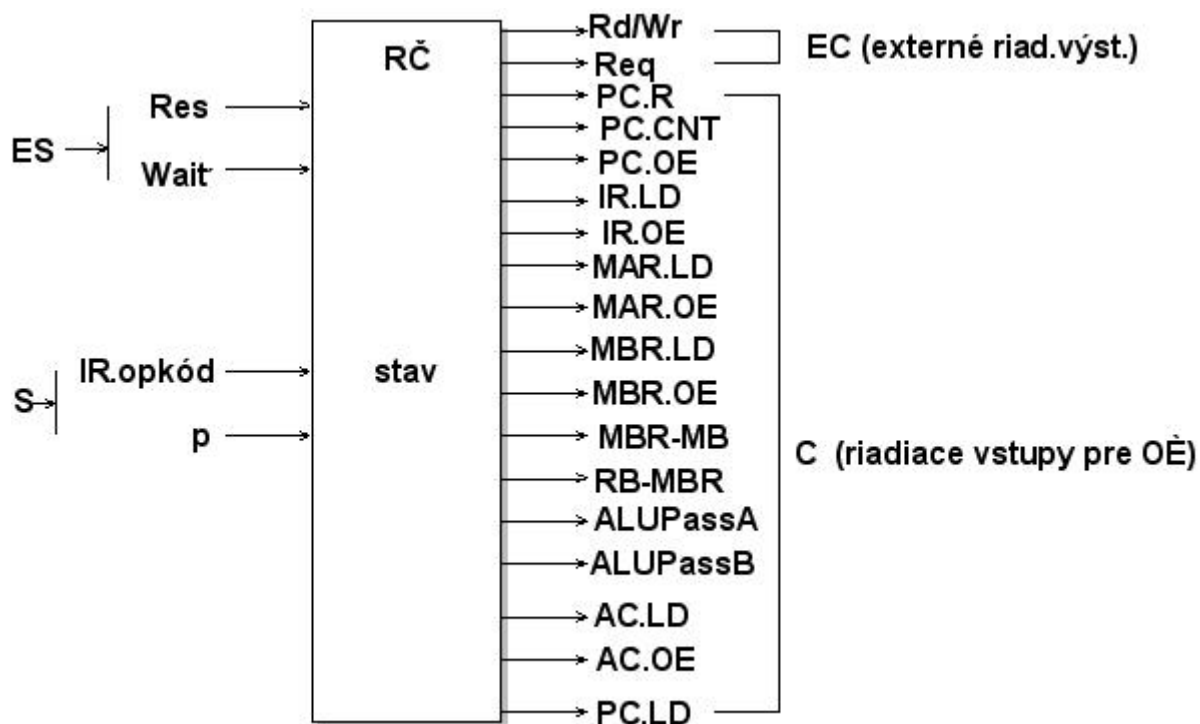
Zvolené riešenie "okolia" registra MBR, v ktorom možno dosiahnuť vyššie vyžadované prepojenia je na nasledujúcom obr. Nastavenie hodnôt riadiacich signálov pre jednotlivé z vyžadovaných prepojení sú zrejmé.

Jednotlivým agentom (mikrooperáciám) zodpovedajú potom nasledujúce **riadiace signály**:

- LdMAR || InkrPC:** PC.OE=1, MAR.LD=1, PC.CNT=1
- SetMRd:** MAR.OE=1, Rd/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1
RB-MBR=0
- LdIR:** MBR-MB=1, IR.LD=1
- MovIR-MAR:** IR.OE=1, MAR.LD=1
- LdAC:** MBR-MB=1, ALUPassB=1, AC.LD=1
- MovIR-MAR || LdMBR:** IR.OE=1, MAR.LD=1, ALUPassA=1, RB-MBR=1, MBR.LD=1
- SeMWr:** MAR.OE=1, Rd/Wr=0, Req=1, MBR.OE=1
- AddAC:** MBR-MB=1, AC.LD=1
- MovIR-PC:** IR.OE=1, PC.LD=1

Vstupy a výstupy - rozhranie **RČ** s **OČ** a s okolím

S,ES...státus: vstupy z operačnej časti (S), resp z okolia (ES)

Teraz zostavíme špecifikáciu **RJ** ako digitálneho systému používanými špecifikačnými prostriedkami. Opíšeme, vlastne, konečný stavový stroj (FSM), ktorý opisuje správanie RJ v reálnom čase v hodinovom cykle (ako sme to už urobili v prípade RJ pre VSYS). Pôjde o opis s jednocyklovými agentami RiadCzklus a Reset. Z takejto špecifikácie možno jednoducho prejsť na opis správania vo VHDL.

Kompletná špecifikácia RČ na úrovni RT s rešpektovaním štartovacieho mechanizmu môže byť takáto:

```
RiadJedn-CPU // vynechame kolonku DT
PORTY
vstup  IV      vstupny vektor (Res, Wait, IR.opkod, p)
       Res    boolovska hodnota
       Wait   boolovska hodnota
       IR.opkód symbol ∈ { LD,ST,ADD,BRN }
       p      boolovska hodnota
       CLK    boolovska hodnota

vystup OV      vystupny vektor (Rs/Wr,....., AC.OE)
       Rd/Wr  všetky boolovska hodnota;
       Req
       PC.R
       PC.CNT
       PC.LD
       PC.OE
       IR.LD
       IR.OE
       MAR.LD
       MAR.OE
```

MBR.LD
 MBR.OE
 MBR-MB
 RB-MBR
 ALUPassA
 ALUPassB
 AC.LD
 AC.OE

OPER STAV

stav symbol $\in$ { RES, IF0, IF1, IF2, IF3, OD, LD0, LD1, LD2, ST0, ST1, AD0, AD1, AD2, BR0, BR1 };

proces PrGlobal = Reset. [RiadCyklus]^ω;

agent RiadCyklus

TE es, ef $\rightarrow$ up(CK=1);

KM (IV=v ; es; u; ef; OV=h);

vs v prípade (stav, IV=v)

	h
RES, <u>u</u>	PC.OE=1, MAR.LD=1, PC.CNT=1;
IF0, <u>u</u> ,	<u>u</u> ;
IF1, Wait =0	<u>u</u> ;
IF1, Wait =1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
IF2, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
IF2, Wait=0, D=d	MBR-MB=1, IR.LD=1 ;
IF3, Wait =0	MBR-MB=1, IR.LD=1 ;
IF3, Wait =1	<u>u</u> ;
OD, IR.opkód=LD	IR.OE=1, MAR.LD=1 ;
OD, IR.opkód=ST	IR.OE=1, MAR.Wr=1, RB-MBR=1, ALUPassA=1, MBR.LD=1 ;
OD, IR.opkód=ADD	IR.OE=1, MAR.LD=1 ;
OD, IR.opkód=BRN	<u>u</u> ;
LD0, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
LD1, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
LD1, Wait=0, D=d	MBR-MB=1, ALUPassB=1, AC.WR=1 ;
LD2, <u>u</u> ,	<u>u</u> ;
ST0, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=0, Req=1, MBR.OE=1 ;
ST1, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=0, Req=1, MBR.OE=1 ;
ST1, Wait=0	<u>u</u> ;
AD0, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
AD1, Wait=1	MAR.OE=1, RD/Wr=1, Req=1, MBR.OE=0, MBR.LD=1, RB-MBR=0 ;
AD1, Wait=0, D=d	MBR-MB=1, AC.LD=1 ;
AD2, <u>u</u> ,	<u>u</u> ;
BR0, AC < 0	IR.OE=1, PC.LD=1 ;
BR0, AC >= 0	<u>u</u> ;
BR1, <u>u</u> ,	<u>u</u> ;

g	stav := v prípade (stav,v)	je	
	RES, <u>u</u>	IF0;	//začiatok IstrVyb
	IF0, <u>u</u>	IF1;	
	F1, Wait =0	IF1;	
	IF1, Wait =1	IF2;	
	IF2, Wait =1	IF2;	
	IF2, Wait=0	IF3;	
	IF3, Wait =0	IF3	
	IF3, Wait =1	OD;	
	OD, IR.opkód=LD	LD0;	//začiatok LD
	OD, IR.opkód=ST	ST0 ;	//začiatok ST
	OD, IR.opkód=ADD	AD0 ;	// začiatok ADD
	OD IR.opkód=BRN	BR0 ;	//začiatok BRN
	LD0, Wait=1	LD1 ;	
	LD1, Wait=1	LD1 ;	
	LD1, Wait=0	LD2 ;	
	LD2, <u>u</u>	IF0 ;	
	ST0, Wait=1	ST1 ;	
	ST1, Wait=1	ST1 ;	
	ST1, Wait=0	IF0 ;	
	AD0, Wait=1	AD1 ;	
	AD1, Wait=1	AD1 ;	
	AD1, Wait=0	AD2 ;	
	AD2, <u>u</u>	IF0 ;	
	BR0, AC < 0	BR1 ;	
	BR0, AC >= 0	IF0 ;	
	BR1, <u>u</u>	IF0 ;	

Reset

```
TE es, ef;
KM (u;es;u)(u; ef ; PC.R = 1);
g stav := RESET;
PC := 0
```

START PrGlobal ez or up(Res=1);

Pretože v kolonke restr nie je žiadny procesný predikát pri objavení sa udalosti up(Res,1) sa teda skončí ten PrGlobal, ktorý bežal a naštartuje sa globálny proces PrGlobal odznova.

Dôležitá poznámka: V špecifikácii agenta **RiadCyklus**, pri výpočte funkcie **vs** je treba vychádzať zo začiatočného stavu (na začiatku komunikácie KM) agenta a zo vstupného vektora $IV = \mathbf{v}$ (teda z toho, aké je $\mathbf{v}$ v prvej akcii formuly KM). Hodota $\mathbf{h}$ výstupného vektora OV, ktorá sa indikuje v koncovej akcii f komunikačnej formuly KM sa teda musí vyjadriť prostredníctvom dvojice (**začiatočný stav, v**). V danom prípade špecifikácia vedie fakticky na Moorov FSM a hodnota $\mathbf{h}$ na koci KM agenta **RiadCyklus** je **jednoznačne daná** iba stavom, avšak na konci konci komunikácie, teda na konci cykla jednocyklového agenta – mikrooperácie **RiadCyklus**.

Funkcia **vs**: $DV^* \rightarrow DH^*$ vracia výstupné slovo $\underline{u}$ h pre vsupné slovo $v \underline{u}$, teda

$$vs(\mathbf{v}, \underline{u}) = \underline{u} \mathbf{h}$$

a funkcia $g(\mathbf{v}, \underline{u}) = \mathbf{q}$, kde $\mathbf{q}$ je koncový stav agenta RiadCyklus.